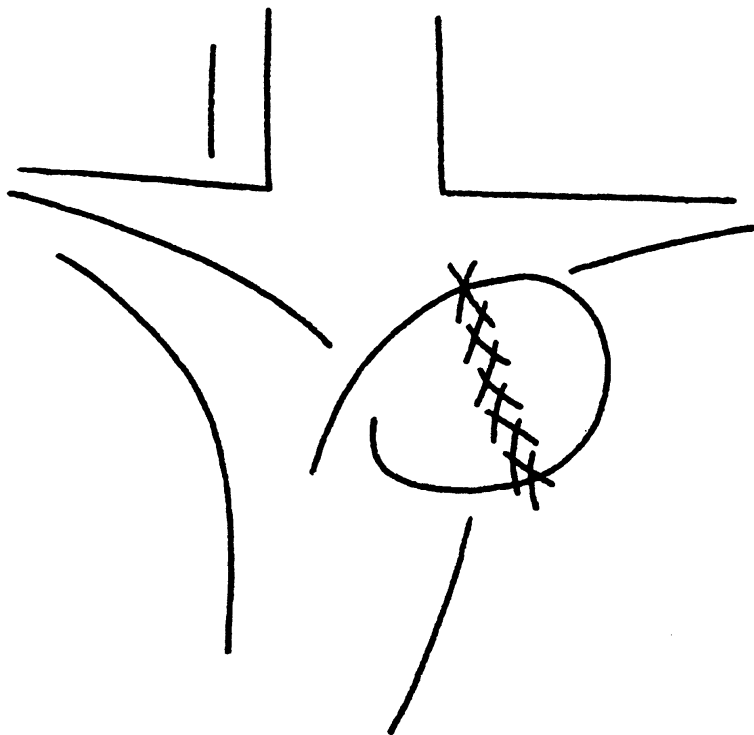

De lijdende dienaar van de HEER

bijeenkomsten in de Stille Week

Jan en Nita Kronenberg

Voorwoord

Steeds meer gemeenten zoeken naar een zinvolle invulling voor de zogenaamde Stille Week . de week voorafgaande aan het paasfeest. Met dit boekje willen we hen een handreiking geven.

Tien jaar geleden zijn we in de Bethelkerk in Leeuwarden begonnen met het houden van korte bijeenkomsten op de dagen die voorafgaan aan Pasen. Aan de hand van één van de evangeliën willen we ons in de week voor Pasen bezinnen op het lijden en sterven van Jezus Christus. Na ons vertrek uit Leeuwarden naar de Goede Herderkerk in Haarlem hebben we deze traditie ook daar mogen voortzetten.

Op de zondag voorafgaande aan de Stille Week ontvangen de gemeenteleden een uitnodiging met een korte aanduiding van de bijbelgedeelten die gelezen zullen worden. Wie wil kan die gedeelten thuis alvast doorlezen. Het programmaboekje geeft de volgorde van de onderdelen van de bijeenkomsten aan.

In ~~de~~ lijdende dienaar van de HEER vind je als eerste een volledig uitgewerkte opzet voor vijf samenkomsten in de Stille Week. De lezingen zijn gekozen uit de profetieën van Jesaja en het evangelie naar de beschrijving van Mattheüs. Verder een drietal voorbeelden waarbij we telkens een ander evangelie als uitgangspunt hebben gekozen.

We hopen dat dit boekje een handreiking mag zijn voor het samenstellen van een programma voor de Stille Week.

Leeuwarden, april 2007
Jan en Nita Kronenberg

Inhoud

- Voorwoord pag. 2
- Inhoud pag. 3
- Stille Week pag. 5
- Profetieën van Jesaja en het evangelie naar Mattheüs
  - Uitnodiging pag. 6
  - Programmaboekje pag. 9
    - maandag: De lijdende dienaar van de HEER $\bar{\omega}$ geroepen
    - dinsdag: De lijdende dienaar van de HEER $\bar{\omega}$ beschuldigd
    - woensdag: De lijdende dienaar van de HEER $\bar{\omega}$ bespot
    - donderdag: De lijdende dienaar van de HEER $\bar{\omega}$ verstoten
    - vrijdag: De lijdende dienaar van de HEER $\bar{\omega}$ gekruisigd
    - zaterdag: De lijdende dienaar van de HEER $\bar{\omega}$ verlaten
    - 1^e Paasdag: De lijdende dienaar van de HEER $\bar{\omega}$ opgewekt
- Het evangelie naar Marcus pag. 38
  - maandag: De Mensenzoon $\bar{\omega}$ verworpen
  - dinsdag: De Mensenzoon $\bar{\omega}$ gezalfd
  - woensdag: De Mensenzoon $\bar{\omega}$ verraden
  - donderdag: De Mensenzoon $\bar{\omega}$ veroordeeld
  - vrijdag: De Mensenzoon $\bar{\omega}$ gekruisigd
  - zaterdag: De Mensenzoon $\bar{\omega}$ begraven
  - 1^e Paasdag: De Mensenzoon $\bar{\omega}$ opnieuw geboren
- Het evangelie naar Lucas pag. 54
  - maandag: Jezuslijden $\bar{\omega}$ om Jeruzalem en zijn volk
  - dinsdag: Jezuslijden $\bar{\omega}$ om de wereld
  - woensdag: Jezuslijden $\bar{\omega}$ om de macht der duisternis
  - donderdag: Jezuslijden $\bar{\omega}$ om zijn discipelen
  - vrijdag: Jezuslijden $\bar{\omega}$ aan het kruis
  - zaterdag: Jezuslijden $\bar{\omega}$ volbracht
  - 1^e Paasdag: Jezusopstanding
- Het evangelie naar Johannes pag. 68
  - maandag: De Zoon van God $\bar{\omega}$ gevangen
  - dinsdag: De Zoon van God $\bar{\omega}$ onschuldig
  - woensdag: De Zoon van God $\bar{\omega}$ overgedragen
  - donderdag: De Zoon van God $\bar{\omega}$ voorbeeldig
  - vrijdag: De Zoon van God $\bar{\omega}$ gekruisigd
  - zaterdag: De Zoon van God $\bar{\omega}$ doorstoken
  - 1^e Paasdag: De Zoon van God $\bar{\omega}$ verschenen
- Tips pag. 88
- Bronvermelding pag. 89

Uitnodiging

Stille Week

De *Stille Week* . ook wel goede week, heilige week of grote week genoemd . is in het christendom de naam voor de week die begint met *Palmzondag* en eindigt op *Paaszaterdag*.

Daarmee vormt de *Stille Week* de afsluiting van de zogenaamde *Veertigdagentijd* die voorafgaat aan de viering van het Paasfeest. In deze week voor Pasen vallen *Palmzondag*, *Witte Donderdag*, *Goede Vrijdag* en *Stille Zaterdag*.

Wanneer het *Palmzondag* is vieren we dat Jezus als de langverwachte messiaanse Koning de heilige stad Jeruzalem wordt binnengehaald. Een enthousiaste menigte plukt takken van de palmbomen en geeft Hem een koninklijk onthaal (Mattheüs 20: 17 . 21: 17; Marcus 10: 32 . 11: 11; Lucas 18: 31 . 19: 46; Johannes 12: 12-19).

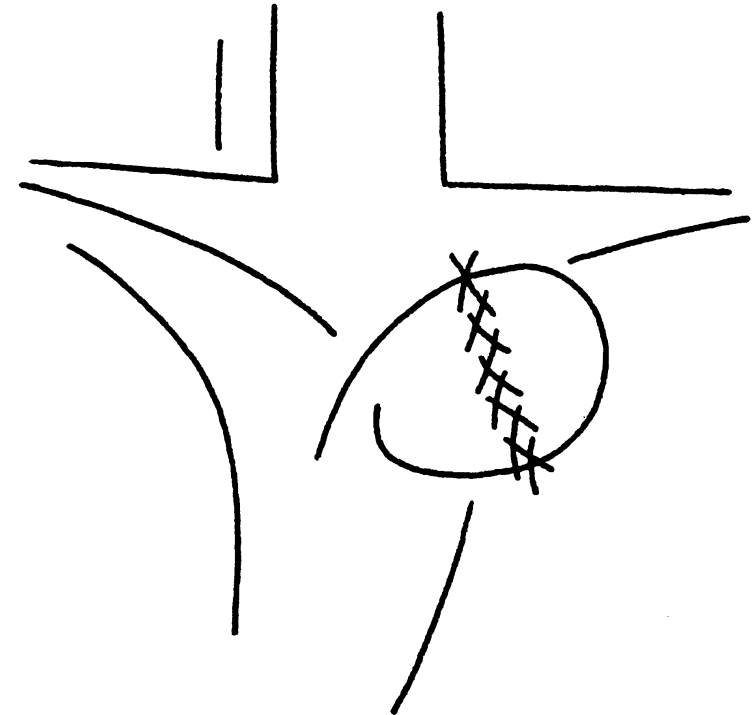
Op *Witte Donderdag* wast Jezus de voeten van zijn leerlingen en viert met hen het laatste Avondmaal (Johannes 13). Na afloop hiervan gaat Jezus met zijn leerlingen naar de Olijfberg waar zijn gevangenneming plaatsvindt (Mattheüs 26: 17-75; Marcus 14: 12-72; Lucas 22: 7-65; Johannes 13: 1 . 18: 27).

Op *Goede Vrijdag* gedenken we het lijden, het sterven en de begrafenis van Jezus Christus op de kruisheuvel Golgotha even buiten stadsmuren van Jeruzalem (Mattheüs 27: 1-61; Marcus 15: 1-47; Lucas 22: 66 . 23: 56; Johannes 18: 28 . 19: 42).

Dan wordt het *Stille Zaterdag*, de dag dat Jezus rustte in zijn graf. Verslagen en bang houden de leerlingen van Jezus zich schuil (Mattheüs 27: 62-66).

In de *Paasnacht* wordt in sommige kerken een paaswake gehouden. Na middernacht wordt de (nieuwe) paaskaars aangestoken: symbool van het Licht van Christus dat doorbreekt in de duisternis. De kerkgangers steken hun kaars bij de paaskaars aan en begroeten elkaar met de woorden:
%Christus is verrezen!+en %De HEER is waarlijk opgestaan!+

Dan wordt het *Paaszondag*. We vieren het feest van Jezusopstanding uit de dood. De evangeliën vertellen ons hoe Hij is verschenen aan de vrouwen die Jezus tijdens zijn leven waren gevolgd en aan zijn leerlingen (Mattheüs 28: 1-15, Marcus 16: 1-13; Lucas 24: 1-53; Johannes 20: 1-23).

De lijdende dienaar van de HEERí

bijeenkomsten in de Stille Week voor Pasen

De lijdende dienaar van de HEER .....

is het thema voor deze week waarin we ons voorbereiden op het Paasfeest. Als uitgangspunt voor de bijbellezingen is dit jaar gekozen voor de profetieën van Jesaja aangaan de lijdende dienaar van de HEER.

Het bijbelboek Jesaja laat ons op indringende wijze zien hoe groot de liefde is van God voor zijn volk. God laat zijn volk niet zomaar los. Jesaja mag in zijn profetieën (hoofdstuk 40-66) aankondigen dat er een Redder komt die Gods volk zal doen delen in de heerlijkheid die de HEER zijn volk wil geven.

De levensweg van de dienaar van de HEER is veelbewogen. Hij wordt geroepen om de blijde boodschap van redding en heil te verkondigen. Maar Hij zal veel tegenstand ondervinden. Hij wordt bespot door het volk. Hij moet lijden en zal worden gedood. Maar uiteindelijk overwint Hij en zal zijn heerlijkheid zichtbaar worden.

De lezingen uit Jesaja worden aangevuld door de lezingen uit Matteüs 26 en 27 die de laatste momenten beschrijven van Jezuslijden en sterven als de beloofde en langverwachte dienaar van de HEER. Door zijn opstanding op Paasmorgen uit de dood is er hoop voor al Gods kinderen. Maar voordat het Pasen kan worden gaat Jezus - als dienaar van de HEER - zijn weg van lijden en van sterven.

In een aantal korte bijeenkomsten van 20 à 30 minuten willen we ons bezinnen op de betekenis van deze lijdende dienaar van de HEER. Iedere avond is de kerk open. We beginnen om 19.30 uur. De bijeenkomsten hebben een sober karakter. We komen in stilte de kerkzaal in en verlaten deze ook weer in stilte.

We hopen u en jou één of meerdere avonden te mogen ontmoeten. Vanaf maandagavond ligt er in de kerk voor iedereen een programmaboekje gereed waarin de opzet van deze bijeenkomsten verder uitgewerkt is.

Vergaderingen en overige activiteiten in de kerk beginnen deze week niet eerder dan 20.00 uur.

Bijeenkomsten in de Stille Week voor Pasen

Maandag:

Thema: *%De lijdende dienaar van de HEER ò geroepen+*

Bijbellezingen: Jesaja 42: 1-7 en Matteüs 26: 57-68

Dinsdag:

Thema: *%De lijdende dienaar van de HEER ò beschuldigd"*

Bijbellezingen: Jesaja 49: 1-6 en Matteüs 27: 11-14

Woensdag:

Thema: *%De lijdende dienaar van de HEER ò bespot+*

Bijbellezingen: Jesaja 50: 4-11 en Matteüs 27: 27-31

Witte donderdag:

Thema: *%De lijdende dienaar van de HEER ò verstoten+*

Bijbellezingen: Jesaja 52: 13 - 53: 5 en Matteüs 27: 32-44

Goede vrijdag:

Thema: *%De lijdende dienaar van de HEER ò gekruisigd+*

Bijbellezing: Mattheüs 27: 45-56

Stille zaterdag:

Thema: *%De lijdende dienaar van de HEER ò verlaten+*

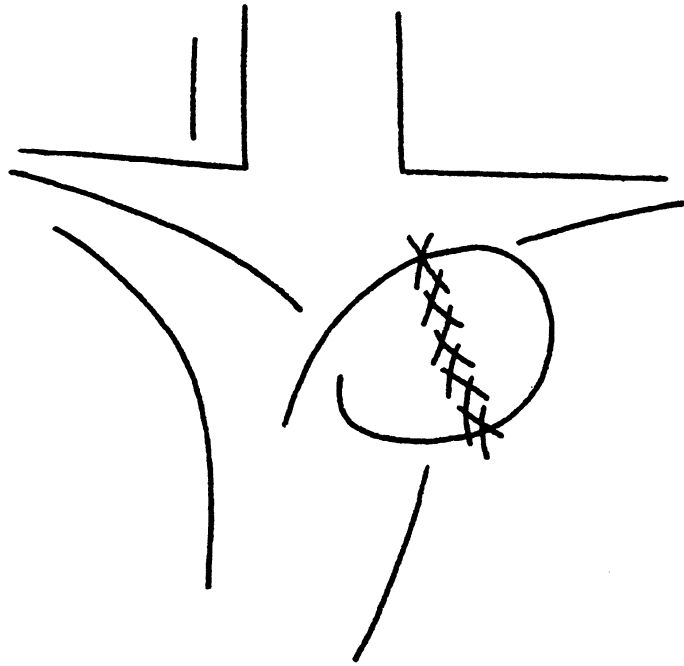
Bijbellezingen: Jesaja 53: 6-12 en Matteüs 27: 57-61

1^e Paasdag:

Thema: *%De lijdende dienaar van de HEER ò opgewekt+*

Bijbellezing: Mattheüs 28: 1-15

Programmaboekje

De lijdende dienaar van de HEERí

bijeenkomsten in de Stille Week voor Pasen

MAANDAG

De lijdende dienaar van de HEER í geroepen

- Begroeting

- Samenzang: Opwekking 268

Hij kwam bij ons, heel gewoon,
de Zoon van God als menszoon.
Hij diende ons als een knecht
en heeft zijn leven afgelegd.

Refrein: Zie onze God, de Koning-knecht,
Hij heeft zijn leven afgelegd.
Zijn voorbeeld roept
om te dienen iedere dag,
gedragen door
zijn liefd' en kracht.

En in de tuin van de pijn
verkoos Hij als een Lam te zijn,
verscheurd door angst en verdriet
maar toch zei Hij: Uw wil geschied'. (refrein)

Zie je de wonden zo diep.
De hand die aard en hemel schiep,
vergaf de hand die Hem sloeg.
De man, die onze zonden droeg. (refrein)

- Bijbellezingen: Jesaja 42: 1-7 en Matteüs 26: 57-68

Hier is mijn dienaar, hem zal ik steunen, hij is mijn uitverkorene, in hem vind ik vreugde, ik heb hem met mijn geest vervuld. Hij zal alle volken het recht doen kennen. Hij schreeuwt niet, hij verheft zijn stem niet, hij roept niet luidkeels in het openbaar; het geknakte riet breekt hij niet af, de kwijnende vlam zal hij niet doven. Het recht zal hij zuiver doen kennen. Ongebroken en vol vuur zal hij het recht op aarde vestigen; de eilanden zien naar zijn onderricht uit.

Dit zegt God, de HEER, die de hemel heeft geschapen en uitgespannen, die de aarde heeft uitgehamerd met alles wat zij voortbrengt, die de mensen op aarde levensadem geeft, en levensgeest aan allen die daar

verkeren: In gerechtigheid heb ik, de HEER, jou geroepen. Ik zal je bij de hand nemen en je behoeden, ik neem je in dienst voor mijn verbond met de mensen en maak je tot een licht voor alle volken, om blinden de ogen te openen, om gevangenen te bevrijden uit de kerker, wie in het duister zitten uit de gevangenis.

Zij die Jezus gevangengenomen hadden, leidden hem voor aan Kajafas, de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeengekomen waren. Petrus volgde hem op een afstand tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester; daar ging hij tussen de knechten zitten om te zien hoe het zou aflopen.

De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden een valse getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze hem ter dood zouden kunnen veroordelen, maar ze vonden er geen, hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee die zeiden: Die man heeft gezegd: Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen.

De hogepriester stond op en vroeg hem: Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen? Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: Ik bezweer u bij de levende God, zeg ons of u de messias bent, de Zoon van God. Jezus antwoordde: U zegt het. Maar ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en hem zien komen op de wolken van de hemel.

Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? Nu hebt u met eigen oren gehoord hoe hij God lastert. Wat denkt u? Ze antwoordden: Hij is schuldig en verdient de doodstraf! Daarop spuwden ze hem in het gezicht en sloegen hem. Anderen stompten hem en zeiden: Profeteer dan maar eens voor ons, messias, wie is het die je geslagen heeft?

- Samenzang: Uit aller mond 63: 1, 2 en 3 (melodie Gezang 179)

Wie heeft wat ons verkondigd werd geloofd
en wie doorzag Gods hand-len van omhoog?
Hij was een loot, die opschoot voor zijn oog
uit dorre aarde,
want wij, verblind, wij zagen niets van waarde,
geen grootsheid, pracht die wij begeren konden,
aan Hem was niets dat wij aantrekk-lijk vonden:
Hij was veracht.

De minste mens, die ieder tegenstaat,
een Man van Smarten door elkeen versmaad,

met leed beladen, van wie elk d gelaat
leek af te wenden.
Wij deden ook alsof wij Hem niet kenden,
wij meenden vast
dat God Hem had geslagen
en om zijn zonden Hem zijn straf liet dragen,
zijn zware last.

Het waren onze ziekten die Hij droeg
en onze smarten hebben Hem doorploegd,
d was onze schuld die Hem ten dode sloeg,
die Hem doorwondde.
Hij werd verbrijzeld wegens onze zonden.
de vrede wacht:
Hij heeft de straf gedragen,
wij zijn genezen door de felle slagen,
Hem toegebracht.

- Overdenking

Langs de weg die afdaalt van Jeruzalem naar Gaza reist een eenzame man.

Hij is de minister van financiën van de koningin van Ethiopië.

In zijn reiswagen leest hij op de terugweg een boekrol die hij voor veel geld in Jeruzalem heeft gekocht.

Een grote, dikke boekrol o volgeschreven met de profetieën van Jesaja.

Het zijn vreemde woorden die hij hardop leest:

Als een schaap werd hij naar de slacht geleid; als een lam dat stil is bij zijn scheerder deed hij zijn mond niet open.

Begrijpt u ook wat u leest?

Filippus - de diaken-evangelist uit Samaria - heeft inmiddels van Godswege de opdracht gekregen om zich bij de reiswagen te voegen.

Kunt u me vertellen over wie de profeet het heeft? vraagt de vreemde, zwarte man uit Ethiopië aan Filippus.

Filippus geeft het verlossende antwoord: Het is de lijdende dienaar van de HEER!

De Ethiopiër nodigt Filippus uit om naast hem plaats te nemen in zijn reiswagen.

En Filippus begint met hem te spreken over het evangelie van Jezus, waarbij hij deze schrifttekst als uitgangspunt nam.

De lijdende dienaar van de HEER.
 God heeft Hem geroepen.
 God heeft Hem uitverkoren.
 Hij is de man waarin God vreugde heeft.
 Daarom maakt God Hem vol van zijn Geest.
 Hij is geroepen om een licht te zijn voor alle volken.
 Een licht dat in de duisternis van het leven $\bar{o}$ de weg wijst naar Gods
 koninkrijk van recht en vrede.
 Let maar op: zwakken worden geholpen.
 Wat verloren was wordt gevonden.
 Wat gebroken was wordt weer geheeld.
 Zo zal het weer goed komen tussen God en de mensen.
 Zo zal het verbond weer worden hersteld.

*

Maar de hogepriesters en het Sanhedrin hebben echter niets van zijn
 roeping begrepen.
 Voor hen is Jezus niets anders dan een onruststoker.
 Iemand die verwarring zaait.
 Iemand die hun heilige huisjes omver gooit.
 Daarom zoeken ze een reden om Hem ter dood te kunnen veroordelen.
 Ik bezweer u bij de levende God, zeg ons of u de messias bent, de Zoon
 van God.
 Hij zegt het. Maar Ik zeg tegen allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon
 zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en hem zien komen op de
 wolken van de hemel.

Met deze woorden heeft Jezus zijn eigen doodvonnis getekend.
 De door God geroepen dienaar van de HEER $\bar{o}$ Hij heeft zichzelf
 veroordeeld tot het kruis!

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: Í Stille WeekÍ (Cor van Vliet)

*Stil zijn zal ik
 want de dagen die komen
 heb ik nodig om te
 leren begrijpen waarom.*

*Nu zoek ik nog
 naar antwoorden.
 Wie bent U?
 Blinden zien
 doven horen
 lammen staan op.*

*Geef me een paar dagen
 om te ontdekken
 wie U bent.
 Stil zijn wil ik
 maar wel voorlopig,
 zoals een geheim
 dat straks onthuld wordt.*

*Stil staan wil ik
 bij Uw lijden
 bij Uw sterven,
 dan mag ik weten
 wie U bent,
 wat U deed.
 Omdat het antwoord
 dan gegeven is.
 Het geheim is openbaar geworden.
 De stilte wordt opgeheven
 straks als het zondag wordt.*

- Samenzang: Opwekking 411

Refrein:	Geprezen zij de Here.	)
	Dag aan dag draagt Hij ons;	) 2x
	die God is ons heil.	)

Want het geknakte riet
 verbreekt Hij niet.
 Al wat beschadigd is
 herstelt Hij op den duur.
 Wat walmt dat dooft Hij niet,
 want Hij kent ons verdriet.
 Barmhartig schenkt Hij ons
 zijn warmte en zijn vuur. (refrein)

Want een verbroken hart
 veracht Hij niet.
 Al wat vernederd is,

verhoogt Hij op zijn tijd.
Hij troost de treurenden,
de zwakke beurt Hij op.
Barmhartig schenkt Hij ons
zijn goedertierenheid.

(refrein)

- Doven van de eerste kaars
- We verlaten in stilte de kerkzaal

DINSDAG

De lijdende dienaar van de HEER í beschuldigd

- Begroeting
- Samenzang: Psalm 2: 1 en 4

Wat drijft de volken, wat bezielt ze toch?
Wat is de waanzin toch die zij beramen?
De groten staan gewapend tot de slag,
de machtigen der wereld spannen samen.
't Is tegen het gezag van God de Here
en tegen zijn gezalfde vorst gericht:
"Komt", zeggen zij, "laat ons hun banden scheuren,
tot alle macht in onze handen ligt!"

O machtigen, o koningen, weest wijs.
Laat u gezeggen, rechters zonder rede.
Vreest God den Heer en dient Hem naar zijn eis,
verheugd u bevend, zoekt bij Hem uw vrede.
Kust toch de zoon, opdat gij niet te gronde
gaat op uw weg. Te licht wordt hij getart
en kan zijn gramschap tegen u ontbranden.
Maar zalig zijn die schuilen aan zijn hart.

- Bijbellezingen: Jesaja 49: 1-6 en Matteüs 27: 11-14

Eilanden, hoor mij aan, verre volken, luister aandachtig. Al in de schoot van mijn moeder heeft de HEER mij geroepen, nog voor ze mij baarde noemde hij mijn naam. Mijn tong maakte hij scherp als een zwaard, hij hield me verborgen in de schaduw van zijn hand; hij maakte me tot een puntige pijl, hij stak me weg in zijn pijlkoker. Hij heeft me gezegd: ~~Mijn~~ dienaar ben jij. In jou, Israël, toon ik mijn luister.q

Maar ik zei: ~~Evergeefs~~ heb ik me afgemat, ik heb al mijn krachten verbruikt, het was voor niets, het heeft geen zin gehad. Maar de HEER zal me recht doen, mijn God zal me belonen.q

Toen sprak de HEER, die mij al in de moederschoot gevormd heeft tot zijn dienaar om Jakob naar hem terug te brengen, om Israël rond hem te verzamelen - dat ik aanzien zou genieten bij de HEER en dat mijn God mijn sterkte zou zijn. Hij zei: ~~Dat~~ je mijn dienaar bent om de stammen van Jakob op te richten en de overlevenden van Israël terug te brengen, dat is nog

maar het begin. Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de redding die ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt.q

De volgende ochtend vroeg namen alle hogepriesters met de oudsten van het volk het besluit Jezus ter dood te brengen. Nadat ze hem geboeid hadden, leidden ze hem weg en leverden hem over aan Pilatus, de prefect. Toen Jezus voor de prefect stond, stelde deze hem de vraag: *Bent u de koning van de Joden?* Jezus zei: *Ik zeg het.* Maar op de beschuldigingen die de hogepriesters en oudsten tegen hem inbrachten, antwoordde hij niet één keer. Daarop zei Pilatus tegen hem: *Hoort u niet wat deze getuigen allemaal tegen u inbrengen?* Hij gaf op geen enkele beschuldiging enig weerwoord, wat de prefect zeer verwonderde.

- Samenzang en lezen: Hans Bouma: Í Jezus een mensÍ (melodie Gezang 173)

Zingen	Jezus, een mens die doet wat God verwacht, liefde en recht, de wet en de profeten, als één van ons ooit mens van God mag heten dan hij die zo volmaakt Gods wil volbracht.
Lezen	<i>Zo prachtig als hij is, wordt hij gehaat, hij gaat te ver, hij heeft zijn hart gegeven, hij moet verdwijnen, zo is het geen leven, niemand ter wereld is met hem gebaat.</i>
Zingen	Jezus, die niets dan recht en liefde doet, geboeid, verhoord, wat heeft hij toch misdreven, Jezus, een mens zijn roeping trouw gebleven, zelfs Simon Petrus die hem niet meer moet.
Lezen	<i>Mens van zijn God, in liefde ligt zijn kracht, mens onder mensen, iedereen tot zegen, koning der Joden, koning van Godswege, koning zo prachtig, koning zonder pracht.</i>
Zingen	Koning die dient, die hongert en die dorst naar licht en heil, naar recht en brood voor armen, koning van vrede, koning vol erbarmen, niets kan hem redden, dood moet deze vorst.
Lezen	<i>Geen groter smaad: geslagen aan het kruis, mens die niet kan, geen plaats voor hem op aarde, naakt aan het hout, zijn leven heeft geen waarde, koning der Joden, nergens is hij thuis.</i>

Zingen	Het is volbracht, de weg die hij moest gaan, ten einde toe vervulde hij Gods dromen, leef je als hij, voorgoed zul je bestaan.
Lezen	<i>Hoezeer gebeukt, gebogen en veracht, innerlijk leeft hij, is hij ongebroken, speer in zijn zij, tot bloedens toe doorstoken, liefde verheft hem tot de hoogste macht.</i>
Zingen	Jezus, een mens die doet wat God verwacht, liefde en recht, de wet en de profeten, als één van ons ooit mens van God mag heten dan hij die zo volmaakt Gods wil volbracht.

- Overdenking

Ze hadden met opgekropte woede hun adem ingehouden, de geestelijke leiders van Jeruzalem.
Op een ezel was rabbi Jezus als een messiaanse koning de stad Jeruzalem binnengereden.
Een uitbundige menigte was Hem gevolgd naar het plein van hun tempel. Vervolgens had Jezus alle kooplieden en geldwisselaars weggejaagd. En toen de rust uiteindelijk was weergekeerd was Hij in één van de gebouwen van de tempel de samengestroomde menigte gaan onderwijzen over het komende koninkrijk van God.
Dat was nog maar enkele dagen geleden.
Maar nu . eindelijk . hebben ze Hem in hun macht en kunnen ze doen wat ze altijd al met Hem hebben willen doen: Hem mond-dood maken.
De koning van de Jodenq. dat is de beschuldiging waarmee ze Hem naar Pilatus sturen.

*

De dienaar van de HEER.
Door God geroepen.
Al voordat zijn moeder Hem baarde.
De ware Israëliet.
In Hem zal God aan heel de wereld zijn luister / zijn heerlijkheid laten zien.
Vanuit het verborgene is daar opeens de stem van God: *Ik zal je maken tot een licht voor alle volken, opdat de redding die Ik brengen zal tot aan de einden der aarde reikt.q*
De dienaar van de HEER brengt redding.

Hij zal heel Gods volk - uit alle uithoeken van de aarde - verzamelen en terugbrengen bij de God die Zich aan hen heeft verbonden.
Hij is de messiaanse Koning die zijn volk leidt en troost.
Hij ontfermt zich over mensen in nood.
Hij leidt de dorstigen naar de bronnen van het eeuwige leven.

Daarbij is niets menselijks Hem vreemd.
Ook de dienaar van de HEER kent dat onbehaaglijke gevoel dat je soms kunt hebben: Alles is tevergeefs. Het was voor niets, het heeft geen zin gehad.
Aan de andere kant blijft Hij vasthouden aan zijn God: De HEER zal me recht doen, mijn God zal me belonen. Hij is mijn sterkte.

*

Over recht gesproken
Het besluit om Jezus te doden is . met overgrote meerderheid van stemmen - in de Joodse Raad genomen.
Prefect Pilatus is de klos
Als Romeins gezagdrager heeft hij geen andere keus dan om het doodvonnis uit te laten voeren.
Bent U de koning van de Joden? vraagt hij Jezus.
J zegt het is zijn antwoord.
Maar op de beschuldigingen van godslastering geeft de dienaar van de HEER geen antwoord.
Hij zwijgt!

Eigenlijk weet Pilatus geen raad met Hem.
Hij blijft zich verwonderen over deze messiaanse Koning.
Ik ben onschuldig aan de dood van deze man.
Zie het zelf maar op te lossen.
De geestelijke leiders van Jeruzalem weten wel raad met Hem: Aan het kruis met Hem!

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: Í Pilatusî (Jan Mul)

*Waarom komt gij met deze mens tot mij?
Veroordeel zelf hem naar uw wet;*

*Ik ben het niet, die 't u belet.
Zij lijken wel vervuld van razernij.*

*Ik vind beslist geen schuld in deze mens;
wat heeft hij toch voor kwaad gedaan?
ik gesel hem en laat hem gaan.
'k Voldoe dan toch ten dele aan uw wens.*

*Wilt u de hand dan aan uw koning slaan?
Ik laat u kiezen, zegt het mij,
of Jezus, of Barabbas vrij.
Die keuze lijkt mij snel genoeg gedaan.*

*Wat wilt gij dan dat ik met Jezus doe?
Ik geef hem over aan uw wil,
ik ben onschuldig, zwijg nu stil.
Straks spreekt men hiervan tot in Rome toe.*

*Onschuldig bracht gij Mij in het gericht,
uw schoongewassen hand ten spijt,
geen water, maar Mijn bloed bevrijdt.
De waarheid breng Ik voor uw oog aan 't licht.*

- Samenzang: Zingende Gezegend 146: 1, 2, 3, 4, 5 en 6 (melodie Gezang 192)

O lam dat lijdt en duldt en draagt
de straf die ons de vrede brengt,
tot bloedens toe gestriemd, geplaagd -
geen rechter die U vrijspraak schenkt.

De hele wereld klaagt U aan,
Gij zwijgt, Gij spreekt geen wederwoord,
geboeid komt Gij naast mensen staan
die schuldig zijn aan broedermoord.

'Verdwijnen moet die zachte stem,
laat vrij de man die bloed vergiet,
maar kruisig, kruisig, kruisig Hem!
wij gunnen Hem de vrijheid niet!

O Zoon des Vaders, Bar-Abbas,
o lam volkomen gaaf en goed,
o arts die onze wond genas,
vergiet Gij nu uw eigen bloed?

Gij die geen kwaad met kwaad vergeldt,
Gij strijdt met recht een goede strijd;
geen domme klacht, geen bruut geweld,
uw Geest alleen, die wint het pleit!

O Heer, wij kiezen niet voor U,
maar Gij, die ons de vrede brengt,
Gij kiest voor ons, kiest hier en nu,
o rechter die ons vrijspraak schenkt!

- **Doven van de tweede kaars**

- **We verlaten in stilte de kerkzaal**

WOENSDAG

De lijdende dienaar van de HEER í bespot

- **Begroeting**

- **Samenzang: Gezang 181: 1, 2 en 3**

Noem doovertreding mij, die Gij begaan hebt,
het kwaad, gekruiste Heer, dat Gij gedaan hebt,
waaraan uw volk U schuldig heeft bevonden,
noem mij uw zonden.

Gij wordt gegeseld en gekroond met doornen,
geminacht als de minste der verloor'nen,
en als een booswicht, die zijn straf moet dragen,
aan 't kruis geslagen.

Zeg mij, waarom men U aldus gehoond heeft,
U dus, mijn vorst, gescepterd en gekroond heeft!
Om voor mijn schuld verzoening te verwerven,
moest Gij dus sterven?

- **Bijbellezingen: Jesaja 50: 4-11 en Mattheüs 27: 27-31**

God, de HEER, gaf mij een vaardige tong, waarmee ik de moedeloze kan opbeuren. Elke ochtend wekt hij mijn oor, zodat het toegerust is om aandachtig te horen. God, de HEER, heeft mijn oren geopend en ik heb geen verzet geboden, ik ben niet teruggedeinsd. Ik heb mijn rug blootgesteld aan mijn folteraars, wie mij de baard uittrokken, bood ik mijn wangen aan. Ik heb mijn gezicht niet verborgen toen ze mij beschimpten en bespuwden. God, de HEER, zal mij helpen, daarom word ik niet gekwetst en is mijn gezicht zo onbewogen als een rots, want ik weet dat ik niet beschaamd zal staan. Hij die mij recht verschaft is nabij. Wie durft tegen mij een geding aan te spannen? Laten we samen voor het gerecht verschijnen. Wie is mijn tegenstander in deze zaak? Laat hij mij tegemoet treden. God, de HEER, zal mij helpen - wie zal mij dan veroordelen? Mijn belagers vallen uiteen als een kledingstuk, als een gewaad dat ten prooi is aan de motten. Wie van jullie heeft ontzag voor de HEER? Wie luistert naar de stem van zijn dienaar? Hij die door de duisternis gaat en geen licht meer ziet, en die dan vertrouwt op de naam van de HEER en vertrouwen stelt in zijn God.

Maar jullie allen ontsteken vuur en wapenen je met brandpijlen. Ga door de gloed van dat vuur, brand je aan je eigen pijlen! Ik ben het die jullie dit laat overkomen, in vreselijke pijn zul je bezwijken.

De soldaten van de prefect namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om hem heen. Ze kleeften hem uit en deden hem een scharlakenrode mantel om, ze vlochten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor hem op de knieën. Spottend zeiden ze: ~~G~~egroet, koning van de Joden,q en ze spuwden op hem, pakten hem de rietstok weer af en sloegen hem tegen het hoofd. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem de mantel uit, deden hem zijn kleren weer aan en leidden hem weg om hem te kruisigen.

- Samenzang: Gezang 177: 1, 2 en 3

Leer mij, o Heer, uw lijden recht betrachten,
in deze zee verzinken mijn gedachten:
o liefde die, om zondaars te bevrijden,
zo zwaar moest lijden.

'k Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
tot in de dood als mens gehoorzaam wezen,
in onze plaats gemarteld en geslagen,
de zonde dragen.

O allerheiligst, onuitspreeklijk wonder:
de Rechter zelf gaat aan het recht ten onder.
O wreed geding; wie kan geheel doorgronden
de vloek der zonden.

- Overdenking

De soldaten van Pilatus spelen hun wrede koningsspel met Jezus.
Ze trekken Hem een oude versleten soldatenjas aan . een koningsmantel.
Ze vlechten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd . een koningskroon.
Ze geven Hem een rietstengel in zijn rechterhand . een koningsstaf.
Ze slaan Hem en bespuwen Hem en vallen voor Hem neer op de knieën.
Spottend spelen ze hun spel met Jezus: ~~G~~egroet, koning van de Joden.q

*

De lijdende dienaar van de HEER ~~o~~ bespot!
Hij die trouw is aan zijn roeping . een leerling van de HEER.
Aandachtig luisterend naar de stem van zijn goddelijke Meester.
Een dienaar die Zich inzet om te helpen.
Hij geeft aan mensen die de moed hebben opgegeven ~~o~~ nieuwe hoop.
Alle tegenstand, mishandeling en spot ten spijt ~~o~~ Hij blijft volhouden.
Want God laat Hem niet in de steek.
Hij . de onschuldige . God zal Hem recht verschaffen.

Zo gaat de lijdende dienaar van de HEER door het duister naar het Licht.
Wat is zijn geheim? ~~o~~ ~~M~~ijn hulp is in de naam van de HEER!q
Dat geeft Hem vertrouwen.
Dat geeft Hem steun.
Zelfs in het donkere dal van het lijden en de dood.
Veracht, bespot, geslagen en gedood.
~~G~~od, de HEER, zal mij helpen!q

*

~~N~~adat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem de mantel uit, deden Hem zijn kleren weer aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen.q

Wat hier . in de binnenplaats van de rechtbank van Jeruzalem gebeurt - is een mensonterende vertoning.
Jezus, de dienaar van de HEER, wordt lichamelijk gebroken.
Nauwelijks kan Hij meer staan.
Maar wat deze opgefokte Romeinse soldaten schreeuwen is zeker waar:
Jezus ís de koning van de Joden!
Niet een koning naar onze maatstaven gemeten.
Hij loopt niet over de ruggen van zijn onderdanen.
Zijn eigen rug wordt met zweepslagen doorploegd.

Zo wordt de dienaar van de HEER onze Bevrijder.
~~V~~oor ons welzijn werd Hij getuchtigd, zijn striemen brachten ons genezing.q
Omdat Hij ons . zijn onderdanen . zo intens liefhad, heeft Hij de spot en de striemen gedragen.
De lijdende dienaar van de HEER ~~o~~ wat houdt Hij toch intens veel van ons.

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: *Í Waaromí* (Nel Benschop)

*Hoe kan het, God, dat Gij Uw eigen Zoon verliet,
terwijl Gij over duivel, hel en dood gebiedt?
Waarom blijft nu de hemel doof en stom?
Waarom?*

*Hoe is het mogelijk, dat nu Uw eigen Kind
de weg naar Uw erbarmen en Uw troost niet vindt?
Waarom ziet Hij slechts moordenaars rondom?
Waarom?*

*Waarom moet Hij dit lijden dragen om de schuld
der hele wereld, totdat alles is vervuld?
Waarom zwijgt Gij nu in Uw heiligdom?
Waarom?*

*En waarom, als Uw Zoon de straf gedragen heeft,
heerst er nog zoveel pijn en angst bij al wat leeft?
Het duurt zo lang voordat Gij zegt: ~~Ik~~ kom!
Waarom?*

- Samenzang: Opwekking 480

Refrein: U stierf voor mij, mijn Jezus,
veracht om mij, mijn God;
uw lichaam verbroken
om mijn ongerechtigheid,
uw bloed heeft mij bevrijd.

U kwam bij ons om een mens te zijn,
als een kind zo hulpeloos en klein.
Een man van smarten, veracht en bespot,
de Zoon van God, de Koning,
U droeg mijn pijn. (refrein)

Daar aan het kruishout werd U gedood,
door uw striemen droeg U al mijn nood.
Uw kostbaar bloed bracht verlossing voor mij,
van zonde vrij, door Jezus' genade groot.

De dood verloor zijn grote kracht,
Jezus heeft nu alle macht,
brak de vloek van satans rijk,
bracht het Hemels koninkrijk;
Heilig Koning! (refrein)

- Doven van de derde kaars

- We verlaten in stilte de kerkzaal

WITTE DONDERDAG

De lijdende dienaar van de HEER í verstoten

- Begroeting

- Samenzang: Gezang 187: 1 en 2

Daar gaat een lam en draagt de schuld
der wereld met zich mede;
het boet in eindeloos geduld
voor al wat wij misdeden.
Daar gaat het en het wordt zo moe,
stil gaat het naar de slachtbank toe,
't vindt nergens meer een weide.
Smaad neemt het op zich, hoon en spot,
wonden en doodsangst zijn zijn lot
en zegt: dit wil ik lijden.

Ik zal daarvoor mijn leven lang
U danken, dit gedenken:
de liefde, die 'k van U ontvang,
U, Jezus, wedschenken.
Gij zijt het licht, Heer, van mijn hart;
wanneer het in de dood verstart,
dan zijt Gij nog mijn leven.
Niets heb ik van mijzelve meer,
zie, alles wat ik ben, o Heer,
zij in uw hand gegeven.

- Bijbellezingen: Jesaja 52: 13 - 53: 5 en Matteüs 27: 32-44

Ja, mijn dienaar zal slagen, hij zal groots zijn, hoog verheven in aanzien. Zoals hij velen deed huiveren - zo gruwelijk, zo onmenselijk was zijn aanblik, zijn uiterlijk had niets meer van een mens -, zo zal hij veel volken opschrikken, en koningen zullen sprakeloos staan. En zij aan wie niets was verteld, zullen zien, zij die niets hadden gehoord, zullen begrijpen.

Wie kan geloven wat wij hebben gehoord? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard? Als een loot schoot hij op onder Gods ogen, als een wortel die uitloopt in dorre grond. Onopvallend was zijn uiterlijk, hij miste iedere schoonheid, zijn aanblik kon ons niet bekoren. Hij werd veracht, door mensen gemeden, hij was een man die het lijden kende en met ziekte

vertrouwd was, een man die zijn gelaat voor ons verborg, veracht, door ons verguisd en geminacht.

Maar hij was het die onze ziekten droeg, die ons lijdten op zich nam. Wij echter zagen hem als een verstoteling, door God geslagen en vernederd. Om onze zonden werd hij doorboord, om onze wandaden gebroken. Voor ons welzijn werd hij getuchtigd, zijn striemen brachten ons genezing.

Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyrene die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen. Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd wordt, wat schedelplaats betekent.

Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen hij die geproefd had, weigerde hij ervan te drinken.

Nadat ze hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen, en ze bleven daar zitten om hem te bewaken. Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: Dit is Jezus, de koning van de Joden

Daarna werden er naast hem twee misdadigers gekruisigd, de een rechts van hem, de ander links. De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met hem: Hij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als je de Zoon van God bent, red jezelf dan maar en kom van dat kruis af! Ook de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen: Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet. Hij is toch koning van Israël, laat hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in hem geloven. Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die hem nu dan redden, als hij hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: Ik ben de Zoon van God. Precies zo beschimpten hem de misdadigers die samen met hem gekruisigd waren.

- Samenzang: Psalm 89: 14 en 18

En toch, en toch hebt Gij verstoten en versmaad
de koning die Gij zelf gezalfd hebt naar uw raad,
toch toort Gij op uw knecht, hij is van U verstoken,
zijn kroon ligt in het stof, zijn sterkte is gebroken
Geen wal, geen toren weert de plunderende bende.
Het nabuurvolk bespot zijn bittere ellende.

Uw vijanden, o Heer, uw vijanden rondom,
hoe honen zij uw knecht, o God van David, kom!
Het spoor is uitgewist van uw gezalfde koning.
Herstel in heerlijkheid het land van melk en honing.
Laat Davids zoon de spot der heidenen beschamen.

Geloofd zij God de Heer voor eeuwig. Amen, amen.

- Overdenking

Ze zijn van heinde en verre naar Jeruzalem gekomen.

Pelgrims . feestvierders.

Pasen in Jeruzalem.

Dat moet je minstens één keer in je leven hebben meegemaakt.

Het is een drukte van jewelste in de stad, die wel gezien wordt als het middelpunt van de aarde.

Hier immers heeft God Zich een plaats uitgekozen om onder de mensen te wonen.

Door de drukke smalle straten van oud-Jeruzalem wringt zich een groep Romeinse soldaten.

Ze begeleiden drie misdadigers die vandaag nog gekruisigd zullen worden.

Met de kruisbalk op hun schouders gaan ze de vervloekte weg naar

Golgotha, ~~wat~~ schedelplaats betekent

Daar zullen ze hen een wrede dood laten sterven.

Verstoten . uitgespuwd, door God en door mensen.

Eén van de drie is Jezus: de koning van de Joden, de lijdende dienaar van de HEER.

*

Gruwelijk, onmenselijk is zijn aanblik.

Niets menselijks is er meer over van de Man van smarten.

Hij is het toonbeeld van ellende.

In allerlei beelden tekent Jesaja ons de weg van zijn lijden:

Hij is veracht; van mensen verlaten; geplaagd en geslagen; doorboord en verbrijzeld; met zichtbare striemen mishandeld; verdrukt; een lam dat geslacht gaat worden; een stom schaap, want alles wat Hem overkomt ondergaat Hij zwijgend.

Ten slotte wordt Hij gedood en begraven als een misdadiger.

Is dit de langverwachte messiaanse Koning van de Joden?

De toeschouwers wenden zich van Hem af.

De dienaar van de HEER $\bar{o}$ verstoten.

*

Tussen al die toeschouwers staat ook een man uit Cyrene die Simon heet. De overlevering vertelt ons dat Simon - door zijn gedwongen kruisdragen - het geheim van dit lijden heeft leren begrijpen.

Simon heeft ontdekt dat Jezuslijden $\bar{o}$ plaatsvervangend lijden is geweest.

Hij voor ons $\bar{o}$ in onze plaats.

~~H~~ij was het die $\bar{o}$ nze ziekten droeg, die $\bar{o}$ ns lijden op zich nam.q

~~O~~m $\bar{o}$ nze zonden werd Hij doorboord, om $\bar{o}$ nze wandaden gebroken.q

~~V~~oor $\bar{o}$ ns welzijn werd Hij getuchtigd, zijn striemen brachten $\bar{o}$ ns genezing.q

Hij voor ons $\bar{o}$ in onze plaats.

Hij door God verstoten $\bar{o}$ opdat wij door God nooit meer losgelaten zouden worden.

Simon van Cyrene . de kruisdrager . heeft het begrepen.

De lijdende dienaar van de HEER $\bar{o}$ Hij gaat zijn lijdensweg $\bar{o}$ voor mij!

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: Í Simon van Cyrenel̄ (Nel Benschop)

*Ik word gedwongen, om Zijn kruis te dragen,
maar alles in mij spant zich tot verzet;
heb ik het rēcht niet, om mij te beklagen,
dat ik het kruis moet torsen, dat Gods wet
vervloekt heeft? Dat ik ga als een verlorne,
als één, die om zijn misdaad boeten moet?
En dat die Jezus, met Zijn kroon van doornen,
mij trekt in Zijn vernedering, voorgoed?
Heb ik het rēcht niet, om mij te verzetten
als Jezus mij mijn naam kost en mijn eer?
En heeft geen mens de macht, dit te beletten?
Is God zelf doof voor mijn gerecht verweer?*

*- Wie voor de Heer het kruishout heeft gedragen,
en zijn verzet laat varen, voor altijd,
diens zonden zijn met Hem aan $\bar{o}$ kruis geslagen:
wie met Hem lijdt, deelt in Zijn heerlijkheid.*

- Samenzang: Opwekking 578

U redde mij en riep mijn naam,
gaf mij weer hoop, een nieuw bestaan,
bekleed met uw gerechtigheid;
O, Jezus, U redde mij.
Met U verzoend, werd ik weer rein,

U nam mijn schuld en droeg mijn pijn.
Nu ben ik vrij, volmaakt in U;
o, Jezus, U redde mij.

(2x)

Voor U mij maakte, had U mij lief, Heer
en werd ik door U gekend.
Ik ben geschapen
naar uw evenbeeld, o Heer,
U zocht mij en U kocht mij,
U vergoot uw bloed voor mij.
Een nieuwe schepping
naar uw evenbeeld, o Heer;
U redde mij, U redde mij.

(2x)

- Doven van de vierde kaars

- We verlaten in stilte de kerkzaal

GOEDE VRIJDAG

De lijdende dienaar van de HEER ò gekruisigd

- Evangelielezing: Mattheüs 27: 45-56

(Voor deze dienst ontvangt u een aparte liturgie)

STILLE ZATERDAG

De lijdende dienaar van de HEER í verlaten

- Begroeting

- Samenzang: Zingende Gezegend 148: 1, 2, 3 en 4 (melodie Psalm 110)

O nacht zo lang, gij langste aller nachten,
is God vergeten wat Hij heeft beloofd -
zijn wij verbannen, weg uit zijn gedachten,
het allerlaatste vonkje hoop gedooft?

Keer tot ons weer, o zaad zo diep verloren,
weet dat de oogst der wereld op U wacht;
Gij Zoon van God, Gij mens met open oren,
treed weer naar voren, kom in deze nacht!

Oase in een woestijn van dromen,
o vuurkolom, bevestig onze voet,
Gij sprankje hoop, te goeder uur gekomen,
ga voor ons uit, de morgen tegemoet.

Maak deze nacht, de langste aller nachten,
licht als de dag, die lachend leven vindt
en leg ons lot terug in Gods gedachten,
Gij licht, die nacht en nevel overwint.

- Bijbellezingen: Jesaja 53: 6-12 en Matteüs 27: 57-61

Wij dwaalden rond als schapen, ieder zocht zijn eigen weg; maar de wandaden van ons allen liet de HEER op hem neerkomen. Hij werd mishandeld, maar verzette zich niet en deed zijn mond niet open. Als een schaap dat naar de slacht wordt geleid, als een ooi die stil is bij haar scheerders deed hij zijn mond niet open.

Door een onrechtvaardig vonnis werd hij weggenomen. Wie van zijn tijdgenoten heeft er oog voor gehad? Hij werd verbannen uit het land der levenden, om de zonden van mijn volk werd hij geslagen.

Hij kreeg een graf bij misdadigers, zijn laatste rustplaats was bij de rijken; toch had hij nooit enig onrecht begaan, nooit bedrieglijke taal gesproken.

Maar de HEER wilde hem breken, hij maakte hem ziek. Hij offerde zijn leven voor hun schuld, om zijn nageslacht te zien en lang te leven.

En door zijn toedoen slaagde wat de HEER wilde. Na het lijden dat hij moest doorstaan, zag hij het licht en werd met kennis verzadigd. Mijn rechtvaardige dienaar verschaft velen recht, hij neemt hun wandaden op zich. Daarom ken ik hem een plaats toe onder velen en zal hij met machtigen delen in de buit, omdat hij zijn leven prijs gaf aan de dood en zich tot de zondaars liet rekenen. Hij droeg echter de schuld van velen en nam het voor zondaars op.

Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Josef en was ook een leerling van Jezus geworden. Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan.

Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Toen rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok.

Maria uit Magdala en de andere Maria bleven achter, ze waren tegenover het graf gaan zitten.

- Samenzang: Zingende Gezegend 271: 1, 2 en 5 (melodie Gezang 446)

Een bange, al te lange nacht
waaraan geen einde komt -
is dat de toekomst die ons wacht,
een stem die zwijgt, verstomd?

Laat Gij, o God, ons zo alleen?
Allang zijn wij U kwijt!
Of gingen wij soms van U heen
in ongehoorzaamheid?

Nog nooit was er zo'n grote angst,
nooit dreigde zo de dood;
of duurt de nacht altijd het langst
vlak voor het morgenrood?

- Overdenking

Ze dachten dat dit zijn einde was. Een afscheid ó voorgoed.
Ze hebben er alles aan gedaan om Hem . op tijd, voor het vallen van de
avond . te kunnen begraven.

Josef van Arimatea . bijvoorbeeld . was naar Pilatus gehold.
Hij was een lid van de Joodse Raad. Gezien en geacht.

Een goed en een wetsgetrouw mens.
Een rechtvaardige . iemand die vol verwachting uitkeek naar de komst van Gods Koninkrijk op aarde.
Nee, Josef uit Arimatea had niet ingestemd met de beslissing om Jezus te veroordelen.

Mattheüs vertelt ons hoe hij naar Pilatus gaat om hem te vragen naar het lichaam van Jezus. Een daad van moed en durf. Een uiting van zijn geloof.
De Romeinen waren namelijk gewoon om de lichamen van gekruisigden lange tijd te laten hangen.
Als een afschrikwekkend middel voor het gewone volk.

Pilatus vind het allang goed.
Hij geeft het lichaam van Jezus vrij voor een begrafenis.
Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen.
Toen rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok.

*

Zo wordt ook deze profetie van Jesaja vervuld: Zijn laatste rustplaats was bij de rijken.
De lijdende dienaar van de HEER krijgt een eervolle begrafenis.
Het is het begin van zijn verhoging.
Hij had immers nooit enig onrecht gepleegd.
Hij had nooit bedrieglijke taal gesproken.
Maar het was de weg van de HEER die de dienaar moest gaan.
De weg van het plaatsvervangend lijden en sterven ò voor ons!
Zijn dood was dan ook geen straf op de door Hém begane zonden.
De HEER wilde Hem breken om óns te kunnen verlossen.
God heeft Hem die de zonde niet kende voor ons één gemaakt met de zonde, zodat wij door Hem rechtvaardig voor God zouden worden (2 Kor. 5:21) . zal later Paulus schrijven aan de gelovigen in Korinthe.
Hij . de lijdende dienaar van de HEER . aan het kruis en in het graf door God verlaten ò opdat wij . zondaars - nooit en te nimmer meer door God verlaten zouden worden.

*

Maar is het nu afgelopen met Jezus, de lijdende dienaar van de HEER?
Veroordeeld, gekruisigd en begraven.
De Joodse leiders zijn er blijkbaar niet gerust op.
Ze hebben het graf van Jezus hermetisch laten afsluiten.

Verzegeld met het zegel van de Romeinse overheid.
Bovendien staan er ook nog soldaten voor het graf.
Zij zullen een grafschennis of een mogelijke opstanding van de koning van de Joden moeten verhinderen.
Waar zijn eigenlijk Jezus' beste vrienden: zijn leerlingen.
En de vrouwen die Hem dienden?
Stille zaterdag ò de lijdende dienaar van de HEER ò van God en mensen verlaten.
In de graftuin van Josef van Arimatea wordt het stil.
De lijdende dienaar van de HEER rust in zijn graf.
Hij heeft zijn werk - voor ons - volbracht!

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: Í Zoveel nachtí (Hans Bouma)

*O God, wij weten het:
uw Zoon is de Levende,
met vaste hand hebt Gij hem opgericht,
een exodus bezorgd,*

*met vaste hand
hebt Gij dwars door de dood heen
bewaard en bevestigd.*

*Het is avond geweest.
En het is morgen geweest.
Het licht heeft de duisternis overwonnen.
Het is niet meer te keren:
dat deze wereld uw Koninkrijk wordt.*

*Maar toch o God.
Zoveel nacht om ons heen.
Zoveel onrecht, zoveel liefdeloosheid.
Zoveel verdriet, zoveel wanhoop.*

*Zoveel nacht om ons heen.
Zoveel nacht ook in onszelf.*

*Ontferm U over ons.
Til ons naar uw licht.
Genade o God, genade.*

- Samenzang: Zingende Gezegend 258: 1, 2, 3 en 4 (melodie Gezang 301)

Al zit gij in het duister
van duivel en van dood,
geklonken in een kluister,
een mens ternauwernood -
sta op, uw heil zal komen,
houd hoog uw hoofd gericht,
verjaag uw boze dromen:
daarboven straalt een licht!

Al dwaalt gij hier beneden
doodlopend in verdriet,
zodat de dag van heden
geen hand voor ogen ziet,
blijf vol vertrouwen hopen,
houd hoog uw hoofd gericht,
en open wijd uw ogen:
het zonlicht is in zicht!

God dank, er is gekomen
een gids in onze grot.
Wat heeft Hij meegenomen?
Een lamp, het licht van God!
Volg Hem door alle gangen,
houd hoog uw hoofd gericht:
het donker wordt gevangen,
het licht krijgt overwicht.

Sta op, treed uit het duister,
loop dóór, de dood voorbij
en huiver niet, maar luister:
een loflied zingen wij!
Rondom u is het wonder,
houd hoog uw hoofd gericht:
uw grot, uw graf, hoe donker,
vol veelbelovend licht!

- We verlaten in stilte de kerkzaal

De Mensenzoon Å

MAANDAG

De Mensenzoon δ verworpen

- Begroeting

- Zingen: Gezang 173: 1, 2, 3, 4 en 5

Alles wat over ons geschreven is
gaat Gij volbrengen deze laatste dagen,
alle geboden worden thans voldragen,
alle beproeving van de wildernis.

Gods schepping die voor ons gesloten bleef
ontsluit Gij weer, Gij opent onze harten,
die Zoon van David zijt en Man van Smarte,
Koning der Joden die de dood verdreef.

Jezus, de haard van uw aanwezigheid
zal in ons hart een vreugdevuur ontsteken.
Gij gaat vooraan, Gij zult ons niet ontbreken,
Gij Hogepriester in der eeuwigheid.

Gij onderhoudt de vlam van ons bestaan,
aan U, o Heer, ontleent het brood zijn leven,
ons is een lofzang in de mond gegeven,
sinds Gij de weg van 't offer zijt gegaan.

Dit is uw opgang naar Jeruzalem
waar Gij uw vrede stelt voor onze ogen,
vrede aan allen die uw naam verhogen:
heden hosanna, morgen kruisigt Hem!

- Evangelielezing: Marcus 12: 1-12 en 12: 28-40

- Muzikaal moment

- Zingen: Psalm 118: 8

De steen, die door de tempelbouwers
veracht'lijk was een plaats ontzegd,
werd tot verbazing der beschouwers

ten hoeksteen door God zelf gelegd.
Dit werk is door Gods alvermogen,
door 's Heren hand alleen geschied.
Het is een wonder in onz' ogen.
Wij zien het, maar doorgronden 't niet.

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Gezang 399: 1 en 4

Wij loven U, o God, belijden U als Heer.
Eeuwige Vader, U geeft heel de wereld eer.
U zingen alle heemlen, serafs, machten, tronen,
onafgebroken rijst hun lied op hoge tonen:
Gij, driemaal heilig zijt Gij, God der legerscharen,
wiens grootheid aard' en hemel heerlijk openbaren!

U, Christus, onze Heer, bekleed met majesteit,
des Vaders eenge Zoon, zij lof in eeuwigheid!
De mensheid lag in schuld en vloek voor God verloren:
Gij hebt, de mens tot heil, de schoot der maagd verkoren.
Gij hebt aan 't kruis voor ons de dood zijn macht ontnomen
en ons de weg gebaad om tot Gods rijk te komen.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

DINSDAG

De Mensenzoon ò gezalfd

- Begroeting

- Zingen: Psalm 111: 3, 5 en 6

Aan wie Hem vrezen gaf Hij spijs,
zijn kind'ren geeft Hij nimmer prijs,
steeds blijft Hij zijn verbond gedenken.
Hoe Hij zijn volk zijn kracht betoont!
Het land waarin de afgod troont,
wilde Hij aan de zijnen schenken.

Zijn volk heeft Hij voorgoed bevrijd
en zijn verbond staat voor altijd,
een licht hoog op de berg ontstoken.
Heilig en zeer te duchten is
zijn naam in de geschiedenis.
Nooit wordt wat Hij belooft verbroken.

Van alle wijsheid het begin
is; vrees den Heer met ziel en zin,
aanbid zijn wil met vrees en beven.
Dit is het helderste verstand.
Loof Hem, zijn lof houdt eeuwig stand.
Wie Hem verhoogt zal met Hem leven.

- Evangelielezing: Marcus 14: 1-31

- Zingen: Gezang 178: 1, 2, 3 en 4

Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

Heer, om uw zachtmoedigheid,
vorst die op een ezel rijdt
en om Sions onwil schreit,

Kyrie eleison.

Om de zalving door een vrouw,
vreugdeolie, geur van rouw,
teken van wat komen zou,
Kyrie eleison.

Om het brood, Heer, dat Gij breekt,
om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt,
Kyrie eleison.

- Moment van stilte

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Opwekking 40

Zoekt eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid,
en dit alles ontvangt u bovendien. Hallelu, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja, hallelu, halleluja.

Men kan niet leven van brood alleen, maar van ieder woord
dat door de Heer gesproken wordt. Hallelu, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja, hallelu, halleluja.

Bidt en u zal gegeven zijn, zoekt en gij zult het zien,
klopt, en de deur zal voor u opengaan. Hallelu, halleluja.
Halleluja, halleluja, halleluja, hallelu, halleluja.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

WOENSDAG

De Mensenzoon ò verraden

- Begroeting

- Zingen: Gezang 177: 1, 2, 5, 6 en 7

Leer mij, o Heer, uw lijden recht betrachten,
in deze zee verzinken mijn gedachten:
o liefde die, om zondaars te bevrijden,
zo zwaar moest lijden.

'k Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
tot in de dood als mens gehoorzaam wezen,
in onze plaats gemarteld en geslagen,
de zonde dragen.

Dit breekt mijn trots. Waar zou ik nog op bogen?
Ik lig in 't stof, maar God komt mij verhogen,
nu ik van vijand Gods en tegenstander
in vriend verander.

Daar Ge U voor mij hebt in de dood gegeven,
hoe zou ik naar mijn eigen wil nog leven?
Zou ik aan U voor zulk een bitter lijden
mijn hart niet wijden?

Laat mij, o Heer, uw wond're wijsheid prijzen,
dwaasheid en ergernis voor wereldwijzen,
laat mij uw kruis dat sterken zwakheid noemen
als sterkte roemen.

- Evangelielezing: Marcus 14: 32-52

- Zingen: Gezang 180: 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7

Gethsémane, die nacht moest eenmaal komen.
De Heiland heeft bewust die weg genomen.
Hij laat zijn doel niet los, wijkt niet terzijde,
aanvaardt het lijden.

Hoe dichtbij is de hof, waar Gij gewaakt hebt;
verstaanbaar is de klacht, die Gij geslaakt hebt.
Nog leeft de haat, die U kwam overvallen:
zo zijn wij allen.

Wie heeft gewaakt van die het naaste stonden?
Hij heeft hen driemaal slapende gevonden.
Hij ging terug en heeft alleen geleden,
eenzaam gebeden:

Laat Vader, deze beker Mij voorbijgaan;
waar zijn de eng'len die Mij kunnen bijstaan?
Maar, zo Ik niet dit lijden mag ontvliesen,
uw wil geschiede.

Altijd zal Jezus weer in doodsstrijd wezen,
tot aan het eind der wereld moet Hij vrezen,
zijn eigen jongeren in slaap te ontdekken.
Wat zou hen wekken?

In angst en tranen werd zijn strijd gestreden.
Toen kon Hij toebereid naar voren treden.
De duisternis kon, wat zij mocht verzinnen,
Hem niet verwinnen.

Hier zijn wij, Heer, een afgeweken schare,
wij, die zo zorgeloos, zo ontrouw waren.
Verander ons en reinig onze harten,
o Man van smarten!

- Muzikaal moment

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Opwekking 226

Ik wil zingen van mijn Heiland, van Zijn liefde, wondergroot,
Die Zichzelve gaf aan 't Kruishout en mij redde van de dood.

Refrein: Zing, o zing van mijn Verlosser.
Met Zijn Bloed kocht Hij ook mij:

Aan het Kruis schonk Hij genade,
droeg mijn schuld en ik was vrij.

'k Wil het wonder gaan verhalen, hoe Hij op Zich nam mij straf.
Hoe in liefde en genade Hij 't rantsoen gewillig gaf.

Refrein: Zing, o zing van mijn Verlosser ...

'k Wil mij dier'bre Heiland prijzen, spreken van Zijn grote kracht.
Hij kan overwinning geven over zond' en satans' macht.

Refrein: Zing, o zing van mijn Verlosser ...

Ik wil zingen van mijn Heiland, hoe Hij smarten leed en pijn,
om mij 't leven weer te geven, eeuwig eens bij Hem te zijn.

Refrein: Zing, o zing van mijn Verlosser ...

- We verlaten in stilte de kerkzaal

WITTE DONDERDAG

De Mensenzoon $\bar{o}$ veroordeeld

- Begroeting

- Zingen: Gezang 449: 1, 2, 3, 4 en 5

God enkel licht, wiens aangezicht
zo blinkend is van luister,
ziet ons onrein, ziet hoe wij zijn
vervallen aan het duister.

Der sterren pracht is voor Hem nacht,
hoe hel zij schitt'ren mogen;
en wij, bevlekt, met schuld bedekt,
wat zijn wij in zijn ogen?

Heer, waar dan heen? Tot U alleen!
Gij zult ons niet verstoten.
Uw eigen Zoon heeft tot uw troon
de weg ons weer ontsloten.

Ja, amen, ja, op Golgotha
stierf Hij voor onze zonde.
Zijn schuld'loos bloed maakt alles goed
en reinigt ons van zonde.

- Evangelielezing: Marcus 14: 53-15: 21

- Zingen: Gezang 182: 1, 2, 3 en 5

Jezus, leven van ons leven,
Jezus, dood van onze dood,
Gij hebt U voor ons gegeven,
Gij neemt op U angst en nood,
Gij moet sterven aan uw lijden
om ons leven te bevrijden.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Gij die alles hebt gedragen

al de haat en al de hoon,
die beschimpt wordt en geslagen,
Gij rechtvaardig, Gij Gods Zoon,
als de minste mens gebonden,
aangeklaagd om onze zonde.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Die gewillig waart ten dode,
in het duister van de pijn
U ten offer hebt geboden,
hoe verlaten moet Gij zijn,
troosteloos aan 't kruis gehangen
opdat wij uw troost ontvangen.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Alle leed hebt Gij geleden,
Gij gedragen met geduld.
Als een worm zijt Gij vertreden
zonder schuld, om onze schuld,
opdat wij door U verheven
als verlost zouden leven.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Koning tot een spot getekend
met een riet en doornenkroon,
bij de moordenaars gerekend
overstelp met smaad en hoon,
opdat naar uw welbehagen
wij de kroon der ere dragen.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Dank zij U, o Heer des levens,
die de dood zijt doorgestaan,
die Uzelf ons hebt gegeven
ons in alles bijgestaan,
dank voor wat Gij hebt geleden,
in uw kruis is onze vrede.
Voor uw angst en diepe pijn
wil ik eeuwig dankbaar zijn.

- Korte overdenking

- Muzikaal moment

- Declamatie

- Zingen: Gezang 181: 1, 2, 3, 4, 5 en 6

Noem doovertreding mij, die Gij begaan hebt,
het kwaad, gekruiste Heer, dat Gij gedaan hebt,
waaraan uw volk U schuldig heeft bevonden,
noem mij uw zonden.

Gij wordt gegeseld en gekroond met doornen,
geminacht als de minste der verloor'nen,
en als een booswicht, die zijn straf moet dragen,
aan 't kruis geslagen.

Zeg mij, waarom men U aldus gehoond heeft,
U dus, mijn vorst, gescepterd en gekroond heeft!
Om voor mijn schuld verzoening te verwerven,
moest Gij dus sterven?

Hoe vreemd, dat voor de schapen zijner weide
de herder zelf ter slachtbank zich liet leiden,
de heer zich voor de schulden zijner knechten
aan 't kruis liet hechten.

O wonderbare liefde, die ons denken
te boven gaat, wat kan mijn liefd' U schenken,
wat ooit bereiken de arbeid mijner dagen,
dat U behage?

O liefde, voor dit offer van uw leven,
wat kan ik, dan mijzelf ten offer geven,
opdat ik nooit, hetzij ik leev' of sterve,
uw liefde derve!

- Gebed

- Zingen: Gezang 392: 1 en 3

Blijf mij nabij, wanneer het duister daalt.
De nacht valt in, waarin geen licht meer straalt.
Andere helpers, Heer, ontvallen mij.
Der hulpelozen hulp, wees mij nabij.

U heb ik nodig, uw genade is
mijn enig licht in nacht en duisternis.
Wie anders zal mijn leidsman zijn dan Gij?
In nacht en ontij, Heer, blijf mij nabij.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

* * *

GOEDE VRIJDAG

De Mensenzoon õ gekruisigd

We volgen de orde van de eredienst op deze avond

- Evangelielezing: Marcus 15: 22-41

STILLE ZATERDAG

De Mensenzoon õ begraven

- Begroeting

- Zingen: Gezang 195: 1, 2, 3, 4 en 5

Nu valt de nacht. Het is volbracht:
de Heer heeft heel zijn leven
voor het menselijk geslacht
in Gods hand gegeven.

De wereld gaf Hem slechts een graf,
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.

Hoe slaapt Gij nu, die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen.
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen.

't Is goed, o Heer, Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

Hoe wonderlijk, uitzonderlijk
een sabbath is gekomen:
eens voor al heeft Hij het juk
van ons afgenomen.

- Evangelielezing: Marcus 15: 42-47

- Moment van stilte en inkeer

- Lezing: Jesaja 53: 1-12

- Zingen: Evangelische Liedbundel 178: 1, 2, 3 en 4

Als ik maar weet, dat hier mijn weg,

door U, Heer wordt bereid,
en dat die weg hoe moeilijk ook,
mij nader tot U leidt.

Refrein: Nader tot U, nader tot U, nader mijn Heiland tot U;
Als ik maar weet, dat alles hier, mij nader brengt tot U.

Als ik maar weet, dat ook voor mij,
de Heer aan $\pm$ kruishout stierf;
en dat de Heiland ook voor mij,
een levenskroon verwierf. (refrein)

Als ik maar weet, uw liefdq Heer,
 vertroost mij dag aan dag;
 dan juich ik voort, wat ook mijn lot,
 op aarde wezen mag. (refrein)

Als ik maar weet, ook als op aardq
mij droefheid wacht of kruis,
dat ieder kruis mij nader brengt,
bij $\pm$ eeuwig Vaderhuis. (refrein)

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Zingende Gezegend 258: 2 en 4

Al dwaalt gij hier beneden doodlopend in verdriet,
zodat de dag van heden geen hand voor ogen ziet,
blijf vol vertrouwen hopen, houd hoog uw hoofd gericht,
en open wijd uw ogen: het zonlicht is in zicht!

Sta op, treed uit het duister, loop dóór, de dood voorbij
en huiver niet, maar luister: een loflied zingen wij!
Rondom u is het wonder, houd hoog uw hoofd gericht:
uw grot, uw graf, hoe donker, vol veelbelovend licht!

**- Aansteken van de nieuwe paaskaars, waarna de aanwezigen hun kaars
aansteken**

**- We sluiten de vieringen in deze Stille Week af
met het staande zingen van het Onze Vader (Opwekking 436)**

Onze Vader in de hemel, heilig is uw naam.
Laat uw koninkrijk spoedig komen.
Laat uw wil worden gedaan.
In de hemel, zo ook hier op aard'.

Want van U is het koninkrijk,)
de kracht en de heerlijkheid,) 2x
tot in eeuwigheid.)

Onze Vader in de hemel, geef ons daaglijks brood.
En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij dat doen.
Hen vergeven die ons iets schuldig zijn.

Want van U is het koninkrijk,)
de kracht en de heerlijkheid,) 2x
tot in eeuwigheid.)

En leidt ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van het kwaad.

Want van U is het koninkrijk,)
de kracht en de heerlijkheid,) 2x
tot in eeuwigheid.)

Amen. Amen.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

1^e PAASDAG

Het evangelie naar de beschrijving van Lucas

De Mensenzoon ð opnieuw geboren

We volgen de orde van de eredienst voor deze dag.

- **Evangelielezing: Marcus 16: 1-20**

- **Meditatief moment:**

*Vertel aan ieder die ð wil horen:
de mens is weer opnieuw geboren,
op Pasen overleed de dood.
Het nieuwe leven gaat beginnen,
nu zal het goede leven winnen,
al lijkt de tegenstand nog groot.*

*Vertel aan ieder die ð wil horen:
de mens is weer opnieuw geboren,
de mens is waarlijk opgestaan.
De dood kan nu niets meer beginnen,
dus laat je voor het LEVEN winnen,
want HEER-lijk wordt nu ons bestaan.*

*Vertel aan ieder die ð wil horen:
de mens is weer opnieuw geboren,
de dood die is er aan gegaan.
De Heer laat ons opnieuw beginnen,
die droom kan niemand overwinnen,
want wij zijn met Hem opgestaan.*

JezusDijden Å

MAANDAG

Jezuslijden ò om Jeruzalem en zijn volk

- Begroeting

- Zingen: Gezang 173: 1, 2, 3 en 5

Alles wat over ons geschreven is
gaat Gij volbrengen deze laatste dagen,
alle geboden worden thans voldragen,
alle beproeving van de wildernis.

Gods schepping die voor ons gesloten bleef
ontsluit Gij weer, Gij opent onze harten,
die Zoon van David zijt en Man van Smarte,
Koning der Joden die de dood verdreef.

Jezus, de haard van uw aanwezigheid
zal in ons hart een vreugdevuur ontsteken.
Gij gaat vooraan, Gij zult ons niet ontbreken,
Gij Hogepriester in der eeuwigheid.

Dit is uw opgang naar Jeruzalem
waar Gij uw vrede stelt voor onze ogen,
vrede aan allen die uw naam verhogen:
heden hosanna, morgen kruisigt Hem!

- Evangelielezing: Lucas 19: 28-44

- Meditatief moment

- Zingen: Gezang 120: 1 en 4

Heft op uw hoofden, poorten wijd!
Wie is het, die hier binnen rijdt?
Begroet Hem, Heer der heerlijkheid
en Heiland vol barmhartigheid!
Hij geeft de wereld 't leven weer.
Juicht blijde, zingt uw God ter eer,
looft Hem, die sterk van daad

de deuren binnen gaat.

Heft op uw hoofden, poorten wijd!
Elk hart zij Hem ter woon bereid!
De palmen van uw eerbied spreidt
de weg langs, die uw Koning rijdt.
Hij komt tot u met troost en vree
en brengt u heil en liefde mee.
Geprezen zij de Heer,
Hij geeft u 't leven weer!

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Evangelische Liedbundel 99: 3, 4 en 5 (melodie Gez. 125)

Ja kom, Gij wortel Isaï,
verlos ons van de tirannie,
van alle goden dezer eeuw,
o Herder, sla de boze leeuw!
O kom, ja kom, Emmanuël!
Verblijd uw volk, uw Israë!

Ontsluit, Gij die de sleutel zijt,
die opendoet en niemand sluit,
het huis van dood en duisternis
waarin uw volk gekluisterd is!
O kom, ja kom, Emmanuël!
Verblijd uw volk, uw Israë!

Daag op, o grote dageraad,
licht aan, wij zijn ten einde raad,
verjaag de nacht van onze nood
en maak uw toekomst rozerood!
O kom, ja kom, Emmanuël!
Verblijd uw volk, uw Israë!

- We verlaten in stilte de kerkzaal

DINSDAG

Jesusqlijden ò om de wereld

- Begroeting

- Zingen: Uit aller mond 78: 1, 2, 3 en 4 (melodie Gezang 182)

Jezus, leven van mijn leven,
Jezus, dood van mijne dood,
die voor mij U hebt gegeven
in de grootste zielenood,
Opdat ik niet hooploos sterven,
maar uw heerlijkheid zou erven,
duizend-, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer!

Gij, o Jezus, hebt gedragen
lasteringen, spot en hoon,
zijt gebonden en geslagen,
Gij, des Vaders eigen Zoon,
om van schuld en eeuwig lijden
mij, verlorne, te bevrijden,
duizend-, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer!

Heer, verzoener van mijn zonden,
Heiland, die mij hebt gezocht,
die mijn boeien hebt ontbonden
en voor God mij vrijgekocht,
ik, onrein in schuld verloren,
ben opnieuw in U geboren,
duizend-, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer!

Dank, mijn Heiland, voor uw lijden,
voor uw bittre, bange nood,
voor uw heilig, biddend strijden,
voor uw trouw tot in de dood,
voor de wonden, U geslagen,
voor het kruis door U gedragen,

duizend-, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer!

- Evangelielezing: Lucas 21: 25-38

- Meditatief moment

- Zingen: Gezang 43: 1, 2, 3 en 5

Die dag zal komen, brandend als een oven,
een bosbrand die niet meer te stuiten is;
een vuurgloed aangestoken uit den hoge
verteert de wortels van de duisternis.

Voor allen die hun harten hoog verhieven
als sterren aan de hemel van de tijd,
die leefden zonder hoop en zonder liefde,
is dit het einde, want hun rijk is uit.

Maar allen die de naam des Heren vrezen
gaat dan de zon der wereld stralend op.
Hij breidt zijn vleugels uit en komt genezen
al wie verkommerd zijn in 's werelds loop.

Dit is de dag, de grote dag des Heren
als alle onrecht brandende vergaat,
het daglicht zal in duisternis verkeren
maar uit de nacht verrijst de dageraad.

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Gezang 449: 1, 2, 3 en 4

God enkel licht, wiens aangezicht
zo blinkend is van luister,
ziet ons onrein, ziet hoe wij zijn
vervallen aan het duister.

Der sterren pracht is voor Hem nacht,
hoe hel zij schitt'ren mogen;
en wij, bevlekt, met schuld bedekt,

wat zijn wij in zijn ogen?

Heer, waar dan heen? Tot U alleen!
Gij zult ons niet verstoten.
Uw eigen Zoon heeft tot uw troon
de weg ons weer ontsloten.

Ja, amen, ja, op Golgotha
stierf Hij voor onze zonde.
Zijn schuld'loos bloed maakt alles goed
en reinigt ons van zonde.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

WOENSDAG

Jezuslijden ò om de macht der duisternis

- Begroeting

- Zingen: Evangelische Liedbundel 65: 1, 2, 3 en 4

¶ Is middernacht en in de hof
buigt, tot de dood bedroefd, in ¶ stof
de Levensvorst, in zijn gebeên
doorworstelt Hij zijn strijd alleen.

¶ Is middernacht, maar hoe Hij lijdt,
zijn jongeren slapen bij die strijd;
en derven, afgemat in rouw,
de aanblik op des Meesters trouw.

¶ Is middernacht, maar Jezus waakt,
en ¶ zielelijden, dat Hij smaakt,
bant uit zijn hart de bede niet:
Mijn Vader, dat uw wil geschied¶

¶ Is middernacht , en ¶ Vaderhart
sterkt en verstaat de Man van smart,
die ¶ enig lijden, dat Hij torst,
ten eind doorstrijdt als Levensvorst.

- Evangelielezing: Lucas 22: 39-53

- Meditatief moment

- Zingen: Opwekking 268

Hij kwam bij ons, heel gewoon,
de Zoon van God als mensenzoon.
Hij diende ons als een knecht
en heeft zijn leven afgelegd.

refrein: Zie onze God, de Koning-knecht,
                  Hij heeft zijn leven afgelegd.

Zijn voorbeeld roept om te dienen iedere dag,
gedragen door zijn liefd' en kracht.

En in de tuin van de pijn
verkoos Hij als een Lam te zijn,
verscheurd door angst en verdriet,
maar toch zei Hij: Uw wil geschied'. (refrein)

Zie je de wonden zo diep.
De hand die aard en hemel schiep,
vergaf de hand die Hem sloeg.
De man, die onze zonden droeg. (refrein)

Wij willen worden als Hij.
Elkanders lasten dragen wij.
Wie is er need'rig en klein?
Die zal bij ons de grootste zijn. (refrein)

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Zingende Gezegend 72 (melodie Gezang 389)

Heer Jezus, goede herder, Gij weet: ik kan niet verder,
ik kan niet zonder U; o herder, blijf mij leiden,
ik kan mijzelf niet weiden, ik kan niet verder zonder U.

Rotsvast zou ik geloven, geen mens zou mij ontroven
mijn onbegrensde trouw - maar Heer, Gij ziet mij schromen
om nu tot U te komen met niets dan ootmoed en berouw.

Vergeef mijn grote woorden - o, dat ik beter hoorde
naar wat Gij vroeg van mij: mijn hoogmoed op te geven,
mijn overmoedig leven - De goede herder? Dat zijt Gij!

Gij draagt mij in genade, Gij vraagt niet naar mijn daden,
Gij koestert zelfs geen grief; Gij vraagt niet te beloven
weer rotsvast te geloven - Gij vraagt alleen: Hebt gij Mij lief?

- We verlaten in stilte de kerkzaal

WITTE DONDERDAG

Jezuslijden ò om zijn discipelen

- Begroeting

- Zingen: Zingende Gezegend 95 (melodie Psalm 92)

Een grote hogepriester, de hemel doorgedaan,
is voor de troon gaan staan en offert al zijn liefde.
Hij heeft zichzelf gegeven, Hij plengt zijn eigen bloed;
gelooft het vast, houdt moed; zijn dood belooft u leven!

Hij is geen harde priester die niet van zwakheid weet;
dit lam draagt al het leed der wereld met zich mede.
Getrouw is Hij bevonden, in de woestijn geweest,
verzocht, beproefd - Gods Geest behoedde Hem voor zonde.

Laat ons dan zeer vrijmoedig de weg gaan tot de troon -
God is om Hem, de Zoon, genadig en lankmoedig;
alwie zijn hulp verlangen zullen te zijner tijd,
als Hij als priester pleit barmhartigheid ontvangen.

- Evangelielezing: Lucas 22: 24-38 en 54-62

- Meditatief moment

- Zingen: Evangelische Liedbundel 88: 1, 2 en 3 (melodie Gezang 101)

Wij zingen, Vader, U ter eer,
van Christus Jezus, onze Heer.
Hij werd een dienstknecht, arm als wij:
dat zijn gezindheid in ons zij.

Hij heeft wat Hij bij U bezat
niet boven alles liefgehad,
maar zich van majesteit ontdaan:
Hij deed het kleed van slaven aan.

Hij werd een mens, in needrigheid,
en, levend uit gehoorzaamheid,

heeft Hij zich aan U toevertrouwd:
tot in de hof, tot aan het hout.

- Declamatie

- Gebed

- Viering avondmaal

- Tijdens de viering zingen: Schriftberijming 40 (melodie Psalm 116)

De Here sprak, aler Hij voor ons leed:
Het is mijn wil, mijn hartelijk begeren
dat Ik met u, die met Mij moogt verkeren
de maaltijd houd, mijn tafel staat gereed.

Ik zeg u dat dit Pascha, nu bereid,
door Mij op aarde niet meer wordt genoten.
Eerst wordt vervuld voor al mijn gunstgenoten,
Gods Koninkrijk en zijn gerechtigheid.

Voorwaar Ik zeg u, dat na deze dis
de vrucht des wijnstoks, voor u ingeschonken,
op aarde door Mij niet meer wordt gedronken
voordat Gods Koninkrijk gekomen is.

Mijn lichaam dat voor u gegeven is,
wordt als een brood gebroken en gegeten.
Het is voor u, gij moogt het dankbaar eten.
Doet dat voortaan tot mijn gedachtenis.

De Heiland zegt tot ieder die Hem kent:
Van hand tot hand mag deze wijnelk rondgaan.
Drinkt nu daaruit; gedenkt, gelooft van nu aan:
dit is mijn bloed, het nieuwe testament.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

Wanneer er geen avondmaal wordt gevierd kan in plaats van
Schriftberijming 40 gezongen worden:

- Zingen: Gezang 187: 1 en 2

Daar gaat een lam en draagt de schuld
der wereld met zich mede;
het boet in eindeloos geduld
voor al wat wij misdeden.

Daar gaat het en het wordt zo moe,
stil gaat het naar de slachtbank toe,
't vindt nergens meer een weide.
Smaad neemt het op zich, hoon en spot,
wonden en doodsangst zijn zijn lot
en zegt: dit wil ik lijden.

Ik zal daarvoor mijn leven lang
U danken, dit gedenken:
de liefde, die 'k van U ontvang,
U, Jezus, wedschenken.
Gij zijt het licht, Heer, van mijn hart;
wanneer het in de dood verstart,
dan zijt Gij nog mijn leven.
Niets heb ik van mijzelve meer,
zie, alles wat ik ben, o Heer,
zij in uw hand gegeven.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

GOEDE VRIJDAG

Jezuslijden ò aan het kruis

We volgen de orde van de eredienst op deze avond.

- Evangelielezing: Lucas 23: 33-39 en 44-46

STILLE ZATERDAG

Jezuslijden ò volbracht

- Begroeting

- Zingen: Zingende Gezegend 148 (melodie Psalm 110)

O nacht zo lang, gij langste aller nachten,
is God vergeten wat Hij heeft beloofd -
zijn wij verbannen, weg uit zijn gedachten,
het allerlaatste vonkje hoop gedooft?

Keer tot ons weer, o zaad zo diep verloren,
weet dat de oogst der wereld op U wacht;
Gij Zoon van God, Gij mens met open oren,
treed weer naar voren, kom in deze nacht!

Oase in een woestenij van dromen,
o vuurkolom, bevestig onze voet,
Gij sprankje hoop, te goeder uur gekomen,
ga voor ons uit, de morgen tegemoet.

Maak deze nacht, de langste aller nachten,
licht als de dag, die lachend leven vindt
en leg ons lot terug in Gods gedachten,
Gij licht, die nacht en nevel overwint.

- Evangelielezing: Lucas 23: 50-56

- Moment van stilte en inkeer

- Zingen: Opwekking 245

Hier in uw heiligdom, dicht bij de troon,
vraagt uw aanwezigheid ons stil te zijn.
Zo komen wij tot U, met heilig ontzag,
als uw Geest ons trekt tot U.

Rein door uw zuiver bloed, met zekerheid,
dat wij geborgen in uw liefde zijn.
Staan wij vrijmoedig hier en antwoordt ons hart
op de roepstem van uw Geest.

Heer, ik wil horen uw zachte stem.
Laat and're stemmen in mij zwijgen.
Open mijn ogen, Heer, opdat ik het licht
van uw aangezicht zal zien.

- Declamatie

- Gebed

- Zingen: Zingende Gezegend 146 (melodie Gezang 192)

O lam dat lijdt en duldt en draagt
de straf die ons de vrede brengt,
tot bloedens toe gestriemd, geplaagd .
geen rechter die U vrijspraak schenkt.

De hele wereld klaagt U aan,
Gij zwijgt, Gij spreekt geen wederwoord,
geboeid komt Gij naast mensen staan
die schuldig zijn aan broedermoord.

Verdwijnen moet die zachte stem,
laat vrij de man die bloed vergiet,
maar kruisig, kruisig, kruisig Hem!
Wij gunnen Hem de vrijheid niet!

O Zoon des Vaders, Bar-Abbas,
o lam volkomen gaaf en goed,
o arts die onze wond genas,
vergiet Gij nu uw eigen bloed?

Gij die geen kwaad met kwaad vergeldt,
Gij strijdt met recht een goede strijd;
geen domme klacht, geen bruto geweld,
uw Geest alleen, die wint het pleit!

O Heer, wij kiezen niet voor U,
maar Gij, die ons de vrede brengt,

Gij kiest voor ons, kiest hier en nu,
o rechter die ons vrijspraak schenkt!

Het evangelie naar de beschrijving van Johannes

- We verlaten in stilte de kerkzaal

1^e PAASDAG

We volgen de orde van de eredienst voor deze dag.

- Evangelielezing: Lucas 23: 50-56

Í Pasen, een nieuw begin! (Jelly Verwaal)

*Pasen is: opnieuw beginnen.
‡ Oude is voorbijgegaan!
Elke dag aan waarde winnen,
want de Heer is opgestaan!*

*Pasen is: je handen heffen
naar een open hemelpoort.
Opstaan in een blij beseffen,
dat de nieuwe morgen gloort.*

*Pasen maakt van sterven: Leven.
Hij, die zelf Zijn graf ontsloot,
heeft de duisternis verdreven;
overwon de macht der dood.*

*Pasen is: nog even wachten
op een blij ontmoetingsfeest;
al Gods kinderen eendrachtig
rond Vader, Zoon en Heilige Geest.*

*Pasen dat is: openspringen
als een rijpe korrel graan.
Pasen dat is: juichend zingen
dat de Heer is opgestaan!*

De Zoon van God Å

MAANDAG

De Zoon van God δ gevangen

- Begroeting

- Psalmgebed: Psalm 35: 1 en 2

Twist, HERE, met mijn twisters, strijd
tot Gij uw dienaar hebt bevrijd.
Grijp schild en zwaard, ja snel te wapen
en sla de wolven, red uw schapen.
Zeg tot mijn ziel: Ik ben uw heil,
Ik heb voor u mijn leven veil .
maak toch te schade wie mij jaagt
Ten dode toe en mij belaagt.

Laat hen toch worden als het kaf
en waai hen van de aarde af.
Engel des HEEREN, maak hun wegen
duister en treed hen wrekend tegen.
Al wie een val zet voor mijn ziel,
ach, Heer, dat hij daar zelf in viel,
en doe die mij naar δ leven staan
in eigen laag en list vergaan.

- Evangelielezing: Johannes 18: 1-14

- Zingen: Gezang 180: 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7

Gethsémane, die nacht moest eenmaal komen.
De Heiland heeft bewust die weg genomen.
Hij laat zijn doel niet los, wijkt niet terzijde,
aanvaardt het lijden.

Hoe dichtbij is de hof, waar Gij gewaakt hebt;
verstaanbaar is de klacht, die Gij geslaakt hebt.
Nog leeft de haat, die U kwam overvallen:
zo zijn wij allen.

Wie heeft gewaakt van die het naaste stonden?

Hij heeft hen driemaal slapende gevonden.
Hij ging terug en heeft alleen geleden,
eenzaam gebeden:

Laat Vader, deze beker Mij voorbijgaan;
waar zijn de eng'len die Mij kunnen bijstaan?
Maar, zo Ik niet dit lijden mag ontvlieden,
uw wil geschiede.

Altijd zal Jezus weer in doodsstrijd wezen,
tot aan het eind der wereld moet Hij vrezen,
zijn eigen jongeren in slaap te ontdekken.
Wat zou hen wekken?

In angst en tranen werd zijn strijd gestreden.
Toen kon Hij toebereid naar voren treden.
De duisternis kon, wat zij mocht verzinnen,
Hem niet verwinnen.

Hier zijn wij, Heer, een afgeweken schare,
wij, die zo zorgeloos, zo ontrouw waren.
Verander ons en reinig onze harten,
o Man van smarten!

- **Woord van de dag:** *De soldaten met hun tribuun en de Joodse
gerechtsdienaars grepen Jezus en boeiden hem.*

- Meditatief moment

- Muzikaal moment

- Gebed

- Zingen: Psalm 2: 1, 2, 3 en 4

Wat drijft de volken, wat bezielt ze toch?
Wat is de waanzin toch die zij beramen?
De groten staan gewapend tot de slag,
de machtigen der wereld spannen samen.
't Is tegen het gezag van God de Here
en tegen zijn gezalfde vorst gericht:
"Komt", zeggen zij, "laat ons hun banden scheuren,
tot alle macht in onze handen ligt!"

Die in de hemel is gezeten lacht,
want Hij is God die eeuwig blijft regeren.
Hij spot met hen die spotten met zijn macht.
Hij kent zijn tijd, Hij is de Heer der heren.
Dan zal Hij spreken uit zijn hoge woning
en hen verschrikken in zijn grimmigheid:
"Ik wijdde mijn gezalfde tot een koning
op Sions berg, de berg der heiligheid".

Ik roep op aarde 't woord des Heren uit.
Hij sprak tot mij: "Zie Ik verwek u heden.
Gij zijt mijn zoon naar mijn vrij raadsbesluit.
Vraag Mij: Ik zal u met gezag bekleden.
Zie, al het volk tot in de verste streken,
de ganse aarde geef Ik in uw macht
Gij zult het aarden vat met ijzer breken,
ja, het verbrijz'len door uw grote kracht".

O machtigen, o koningen, weest wijs.
Laat u gezeggen, rechters zonder rede.
Vreest God den Heer en dient Hem naar zijn eis,
verheugt u bevend, zoekt bij Hem uw vrede.
Kust toch de zoon, opdat gij niet te gronde
gaat op uw weg. Te licht wordt hij getart
en kan zijn gramschap tegen u ontbranden.
Maar zalig zijn die schuilen aan zijn hart.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

DINSDAG

De Zoon van God ò onschuldig

- Begroeting

- Psalmgebed: Psalm 109: 1 en 2

God die ik loof te allen tijde,
zwijg niet, kom haastig tussenbeide.
De haat verheft zich allerwege,
om leugens is geen mens verlegen.
De goddeloze roert de mond,
staat mij naar 't leven zonder grond.

Ik heb mijn liefde hun gegeven,
geheel mijn hart, geheel mijn leven,
hoewel zij met verraad mij lonen.
Ik bid voor allen die mij honen,
ik zegen ieder die mij haat,
maar zij vergelden goed met kwaad.

- Evangelielezing: Johannes 18: 28-38

- Zingen: Gezang 188: 1 en 2

O Lam van God, onschuldig
geslacht aan 't kruis der schande,
te allen tijd geduldig
bereid ten offerande,
Gij hebt de schuld gedragen,
nu is de dood verslagen.
Erbarm U onzer, o Jezus!

O Lam van God, onschuldig
gefolterd en geslagen,
leer ons, als Gij geduldig,
ons kruis U na te dragen;
doe ons U meer beminnen
en help ons overwinnen.
Geef ons uw vrede, o Jezus!

- **Woord van de dag:** *Ik heb geen schuld in hem gevonden.*

- **Meditatief moment**

- **Muzikaal moment**

- **Gebed**

- **Zingen: Psalm 26: 1, 3 en 4**

O Heer, op wie ik pleit,
in mijn eenvoudigheid
heb ik geleefd, U toegewend.
Op U is al mijn hopen.
Ik leg mij voor U open,
die mij in hart en nieren kent.

Ik was mijn handen rein,
dat ik bij hen mag zijn,
die in een stoet om uw altaar
uw wond'ren zingend eren,
want ik heb lief, o Here,
uw hoge woning wonderbaar!

O Heer, verstoot mij niet
als een die bloed vergiet,
of die zijn handen heeft gevuld
met schandelijke handel.
Onstraf'lijk is mijn wandel:
verlos mij, stel mij buiten schuld.

- **We verlaten in stilte de kerkzaal**

WOENSDAG

De Zoon van God ò overgedragen

- **Begroeting**

- **Psalmgebed: Psalm 132: 1, 7 en 10**

Heer, denk aan David en zijn eed.
Eens riep hij de geduchte naam
van Jakobs sterke helper aan,
gedenk aan David en het leed
dat hij voor U heeft uitgestaan.

Recht is het kleed van heiligheid,
daar zijn uw priesters mee bekleed,
wees dan, o God tot recht gereed,
geef uw Gezalfde levenstijd,
gedenk aan David, aan zijn leed.

Daar staat de troon al opgericht,
daar zetelt de gezalfde Zoon,
in Davids stad, op Davids troon,
al wie Hem haatten schamen zich
en bloeien zal zijn koningskroon!

- **Evangelielezing: Johannes 19: 1-16a**

- **Zingen: Uit aller mond 66: 1, 2, 3 en 5** (melodie Gezang 183)

O hoofd vol bloed en wonden,
bedekt met smaad en hoon,
o hoofd zo wreed geschonden,
uw kroon een doornenkroon,
o hoofd eens schoon en heerlijk
en stralend als de dag,
hoe lijdt Gij nu zo deerlijk!
Ik groet U vol ontzag.

O hoofd zo hoog verheven,
o goddelijk gelaat,

waar werelden voor beven,
hoe bitter is uw smaad!
Gij, eens in $\mathfrak{d}$ licht gedragen,
door engelen omstuwd,
wie heeft U zo geslagen,
gelasterd en gespuwd?

O Heer uw smaad en wonden,
ja alles wat Gij duldt,
om mij is het, mijn zonden,
mijn schuld, mijn grote schuld.
O God ik ga verloren
om wat ik heb gedaan,
als Gij mij niet wilt horen.
Zie mij in liefde aan.

Ik dank U o mijn vrede,
mijn God die met mij gaat,
voor wat Gij hebt geleden
aan bitterheid en smaad.
Geef dat ik trouw mag wezen,
want Gij zijt trouw en goed.
Ik volg U zonder vrezen
wanneer ik sterven moet.

- **Woord van de dag:** *¶oen droeg Pilatus hem aan hen over om hem te laten kruisigen.q*

- **Meditatief moment**

- **Muzikaal moment**

- **Gebed**

- **Zingen: Gezang 182: 1, 2, 3, 4, 5 en 6**

Jezus, leven van ons leven,
Jezus, dood van onze dood,
Gij hebt U voor ons gegeven,
Gij neemt op U angst en nood,
Gij moet sterven aan uw lijden
om ons leven te bevrijden.
Duizend, duizendmaal, o Heer,

zij U daarvoor dank en eer.

Gij die alles hebt gedragen,
al de haat en al de hoon,
die beschimpt wordt en geslagen,
Gij rechtvaardig, Gij Gods Zoon,
als de minste mens gebonden,
aangeklaagd om onze zonde.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Die gewillig waart ten dode,
in het duister van de pijn
U ten offer hebt geboden,
hoe verlaten moet Gij zijn,
troosteloos aan 't kruis gehangen,
opdat wij uw troost ontvangen.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Alle leed hebt Gij geleden,
Gij gedragen met geduld.
Als een worm zijt Gij vertreden
zonder schuld, om onze schuld,
opdat wij door U verheven
als verlost zouden leven.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Koning tot een spot getekend
met een riet en doornenkroon,
bij de moordenaars gerekend
overstelpst met smaad en hoon,
opdat naar uw welbehagen
wij de kroon der ere dragen.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Dank zij U, o Heer des levens,
die de dood zijt doorgedaan,
die Uzelf ons hebt gegeven,
ons in alles bijgestaan,
dank voor wat Gij hebt geleden,

in uw kruis is onze vrede.
Voor uw angst en diepe pijn
wil ik eeuwig dankbaar zijn.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

WITTE DONDERDAG

De Zoon van God ò voorbeeldig

- Begroeting

- Psalmgebed: Psalm 41: 1 en 3

Heil hem die den geringe helpt in nood,
hem helpt in nood de Heer.
De Heer bewaart zijn leven voor de dood,
herstelt hem in zijn eer.
Wat deert hem of zijn vijand hem bespot,
als Gij de redder zijt?
De Heer is hem een groot en helpend God
op 't bed der bitterheid.

Zij fluist'ren saam, de horde die mij haat:
"Hij ligt, hij ligt voorgoed!
Op hem is uitgestort onzalig kwaad,
hij heeft de dood in 't bloed!"
De vriend zelfs, die ik spijsde met mijn brood,
de gunstling van mijn ziel,
heult reeds met hen die loeren op mijn dood,
hief tegen mij de hiel.

- Evangelielezing: Johannes 13: 1-17

- Zingen: Gezang 360: 1, 2 en 3

Heer, wij komen vol verlangen,
op uw roepstem naar uw dis,
want door schuld met schrik bevangen
zoekt ons hart vergiffenis:
slechts in U bestaat ons leven,
die uw bloed voor ons woudt geven;
laat ons dan in brood en wijn
met Uzelf gespijzigd zijn.

Sterk ons wankelend vertrouwen,
geef ons zelf wat Gij gebodt:

dat wij met oprecht berouwen
enkel rusten in uw dood;
ja, vervul ons met uw krachten,
opdat wij uw wet betrachten,
zegen zo uw sacrament,
dat ons hart U steeds meer kent.

Leer ons, Heer, vrijmoedig spreken
over uw verlossend werk;
geef dat niet die woorden breken
op de daden van uw kerk,
maar dat wij geheiligd leven
op de plaats door U gegeven,
en U volgen onder $\dagger$ kruis
op de smalle weg naar huis.

- Woord van de dag: *Ik heb een voorbeeld gegeven; wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.*

- Meditatief moment

- Muzikaal moment

- Gebed

- Zingen: Gezang 75: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15

allen: U kennen, uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijt,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus, die voor ons begin
en einde zijt, der wereld zin!

mannen: Gij zijt het brood van God gegeven,
de spijs van de eeuwigheid;
Gij zijt genoeg om van te leven
voor iedereen en voor altijd.
Gij voedt ons nog, o hemels brood,
met leven midden in de dood.

vrouwen: O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid

de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

allen: U kennen, uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijt,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus, die voor ons begin
en einde zijt, der wereld zin!

mannen: Gij zijt het water ons ten leven;
de bronnen van de eeuwigheid
zijn ons ter liden gegeven,
zijn doorbroken in de tijd.
O Gij, die als een bron ontspringt
in elk die tot U komt en drinkt.

vrouwen: O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

allen: U kennen, uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijt,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus, die voor ons begin
en einde zijt, der wereld zin!

mannen: Gij zijt het licht van God gegeven,
een zon die nog haar stralen spreidt,
wanneer het nacht wordt in ons leven,
wanneer het nacht wordt in de tijd.
O licht der wereld, zie er is
voor wie U kent geen duisternis.

vrouwen: O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,

Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

allen: U kennen, uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijt,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus, die voor ons begin
en einde zijt, der wereld zin!

mannen: Gij zijt de wijnstok van het leven,
in duizend ranken uitgebreid,
het leven, ons in U gegeven,
draagt goede vruchten op zijn tijd.
Laat ons uw ranken zijn voorgoed,
doorstroom ons met uw hartebloed.

vrouwen: O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

allen: U kennen, uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijt,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus, die voor ons begin
en einde zijt, der wereld zin!

mannen: Gij zijt tot herder ons gegeven,
wij zijn de schapen die Gij weidt;
waar Gij ons leidt is 't goed te leven,
Heer, die ons voorgaat door de tijd.
Wie bij U blijft en naar U ziet,
verdwaalt in deze wereld niet.

vrouwen: O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.

GOEDE VRIJDAG

De Zoon van God ð gekruisigd

- Begroeting

- Psalmgebed: Psalm 69: 5

Verberg uw aangezicht niet voor uw knecht,
bang is het mij te moede, houd mij staande.
Gij kent mijn smaad, mijn schande en mijn schaamte,
spreek over hen die mij benauwen recht!
Nergens is troost en nergens medelij!
Gal is mijn spijs, azijn krijg ik te drinken.
Kom nader, Heer, en maak mijn leven vrij
dat mij het hart niet gans en al ontzinke.

- Evangelielezing: Johannes 19: 23-30

- Zingen: Uit aller mond 68: 1, 2 en 3 (melodie Gezang 189)

Mijn Verlosser hangt aan ð kruis,
hangt ten spot van snode smaders,
Zoon des Vaders,
waar is toch uw almacht thans,
waar uw goddelijke glans?

Mijn Verlosser hangt aan ð kruis
en Hij hangt er mijnentwege,
mij ten zegen.
Van de vloek maakt Hij mij vrij
en zijn sterven zaligt mij.

Mijn Verlosser hangt aan ð kruis;
⊕ heb mij, Heer, in dood en leven
U gegeven.
U, in vreugd en tegenheen,
⊕ leef en sterf voor U alleen!

- Woord van de dag: *laar kruisigden ze hem.q*

- Meditatief moment

- Muzikaal moment

- Gebed

- Zingen: Psalm 22: 1, 3 en 7

Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
en blijft zo ver, terwijl ik tot U schrei,
en redt mij niet, maar gaat aan mij voorbij?
Hoe blijft Gij zwijgen?
Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stijgen
bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,
maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten
in klacht op klacht.

Maar ik, mijn God, lig machteloos terneer.
Ik word vertrapt, ik heb geen leven meer.
Meesmuilend gaan zij tegen mij tekeer,
al die mij smaden.
Zij raden mij, terwijl zij mij verraden:
"Zoek het bij God, geef Hem uw leed te dragen,
Hij zal u redden naar zijn welbehagen",
zo klinkt hun spot.

Het grauw dringt op, als honden van rondom,
doorboort mijn hand en voet en brengt mij om.
Mijn lijf verteerde tot de lege som van mijn geraamte.
Zij kennen voor een stervende geen schaamte,
lachen hem uit die zich niet kan verweren,
en delen reeds, al dobbelend, zijn kleren,
hun tot een buit.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

* * *

STILLE ZATERDAG

De Zoon van God ð doorstoken

- Begroeting

- Psalmgebed: Psalm 89: 16, 17 en 18

Hoelang, hoelang nog, Heer? Verbergt Gij U altijd?
Hoelang nog laait het vuur van uw verbolgenheid?
Zie hoe vergankelijk, hoe nietig is het leven
dat Gij het menskind, uw schepsel, hebt gegeven.
Wie op de aarde zal de bitt're dood niet proeven,
en welke sterveling ontkomt er aan de groeve?

O laat ons, Here God, niet vallen uit uw hand.
Doe ook voor ons geslacht uw oude woord gestand.
Waar is uw gunst, o God, het heil van lang geleden,
aan Davids huis verpand met goddelijke eden?
Erbarm U over ons, wil onze smaad gedenken,
de hoon waarmee ons thans de grote volken krenken.

Uw vijanden, o Heer, uw vijanden rondom,
hoe honen zij uw knecht, o God van David, kom!
Het spoor is uitgewist van uw gezalfde koning.
Herstel in heerlijkheid het land van melk en honing.
Laat Davids zoon de spot der heidenen beschamen.
Geloofd zij God de Heer voor eeuwig. Amen, amen.

- Evangelielezing: Johannes 19: 31-42

- Zingen: Gezang 175: 1, 2, 3 en 4

O wij arme zondaars, bedelaars onrein,
die in zondqontvangen en geboren zijn,
onze schulden brachten ons in zo grote nood,
dat met lijf en ziel wij vervielen aan de dood.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison

Had de Here Jezus ons niet opgezocht,
mens onder de mensen, en ons vrijgekocht,

Hij alleen tot sterven voor anderen bereid, -
wij waren verloren in alle eeuwigheid.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Hoe zal 't God de Here ooit worden geloond,
dat Hij zoveel liefde aan ons heeft betoond,
ja, dat Hij zijn Een'ge, zijn Zoon gegeven heeft
tot een prijs voor velen, die stierf en zie, Hij leeft!
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Lof zij U, Heer Jezus, die in grote nood
eenzaam en verlaten stierf de bitt're dood,
U die met de Vader zult heersen voor altijd:
leid ons arme zondaars, o Heer, ter zaligheid.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

- Woord van de dag: *Zij zullen hun blik richten op hem die ze hebben doorstoken.q*

- Meditatief moment

- Muzikaal moment

- Gebed

- Zingen: Psalm 62: 1 en 4

Mijn ziel is stil tot God mijn Heer,
van Hem verwacht ik altijd weer
mijn heil, op Hem toch kan ik bouwen.
Ik wankel niet, want Hij staat vast;
mijn toevlucht, als het water wast,
mijn rots, mijn enige vertrouwen.

Wees stil, mijn ziel, tot God uw Heer,
Hij immers schenkt u altijd weer
zijn heil, -op Hem toch kunt gij bouwen.
Wankel dan niet, want Hij staat vast,
Hij is, ook als het onheil wast,
uw rots, uw enige vertrouwen.

- We verlaten in stilte de kerkzaal

1^e PAASDAG

De Zoon van God $\bar{\omega}$ verschenen

We volgen de orde van de eredienst voor deze dag.

- Evangelielezing: Johannes 20: 1-18

Tips

- Begin vroegtijdig met de voorbereiding van de organisatie van de Stille Week. Nodig gemeenteleden uit om mee te denken over de invulling ervan en vraag wie een bijdrage wil / kan leveren.
- Overleg op tijd met de koster of beheerder van het kerkgebouw zodat er een beschikbare ruimte is.
- Zorg dat de bijeenkomsten vroegtijdig worden aangekondigd. Deel op Palmzondag een passende uitnodiging uit. Op de avond van de eerste bijeenkomst is er voor iedereen een programmaboekje beschikbaar.
- Heet aan het begin van elke bijeenkomst iedereen welkom. Denk ook aan de luisteraars thuis die meeluisteren via de kerkradio.
- Ga niet alle onderdelen apart aankondigen. Besluit je welkomstwoord met: ~~W~~e volgen de volgorde zoals deze staat aangegeven in het programmaboekje.q
- Voor de invulling van het muzikale moment zijn er verschillende mogelijkheden:
  - gemeenteleden met muzikale talenten;
  - koren en zanggroepen;
  - organisten en pianisten;
  - afspelen van een CD met passiemuziek.
- Zoek met je voorbereidingsgroep naar passende gedichten. Ook op het internet zijn inmiddels veel christelijke gedichten te vinden. Zie bijvoorbeeld www.gedichtensite.nl.
- Denk ook eens aan de mogelijkheid van liturgisch bloemschikken. Er zijn verschillende boeken over dit onderwerp verschenen. Ook worden er cursussen gegeven voor geïnteresseerden. Op het internet vind je prachtige voorbeelden hoe liturgisch bloemschikken de woordverkondiging kan ondersteunen.
- Als je gebruik maakt van kaarsen maak dan goede afspraken over het aansteken en het doven ervan. Zorg dat er een kaarsendover aanwezig is.

Bronvermelding

Bijbellezingen:

De Nieuwe Bijbelvertaling 2004 (NBV)

Liederen:

Liedboek voor de kerken: Psalm 2, 22, 26, 35, 41, 62, 69, 89, 109, 111, 118; Gezang 43, 75, 120, 173, 175, 177, 178, 180, 181, 182, 187, 188, 195, 360, 392, 399, 449

Opwekkingsbundel: Lied 40, 226, 245, 268, 411, 436, 480, 578

Zingende Gezegend: Lied 72, 95, 146, 148, 258, 271

Uit aller mond: Lied 63, 66, 68, 78

Evangelische Liedbundel: Lied 65, 88, 99, 178

Schriftberijmingen: Lied 40

Gedichten:

%Stille Week+. Cor van Vliet, www.gedichtensite.nl

%Jezus een mens+. Hans Bouma, Tijdgenoot, reisgenoot, huisgenoot

%Pilatus+. Jan Mul, www.gedichtensite.nl

%Waarom+. Nel Benschop, Een open hand naar de hemel

%Simon van Cyrene+. Nel Benschop, Een boom in de wind

%Zoveel nacht+. Hans Bouma, Tijdgenoot, reisgenoot, huisgenoot

%Vertel aan ieder die wil horen%o onbekend

%Rasen, een nieuw begin+. Jelly Verwaal, Leven van dag tot dag